

Ikt. sz.: KUB-40/93-2/2014.

KUB-21/2014. sz. ülés
(KUB-21/2014-2018. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Külügyi bizottságának**
2014. december 8-án, hétfőn, 10 óra 7 perckor
az Országház főemelet 55. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Az ülés megnyitása</i>	5
<i>A napirend elfogadása</i>	5
<i>Szijjártó Péter bevezetője</i>	5
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	10
<i>Válaszok</i>	24
<i>További kérdések</i>	30
<i>Szijjártó Péter válaszai</i>	32
<i>Az ülés berekesztése</i>	33

Napirendi javaslat

1. Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter meghallgatása

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Németh Zsolt** (Fidesz), a bizottság elnöke

Balla Mihály (Fidesz), a bizottság alelnöke
Csenger-Zalán Zsolt (Fidesz), a bizottság alelnöke
Bartos Mónika (Fidesz)
Dr. Tilki Attila (Fidesz)
Dr. Hoffmann Rózsa (KDNP)
Demeter Márta (MSZP)
Mesterházy Attila (MSZP)
Vona Gábor (Jobbik)
Dr. Oláh Lajos (független)

Helyettesítési megbízást adott

Csöbör Katalin (Fidesz) Bartos Mónikának (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Csizi Réka munkatárs
Korányi Noémi szakmai tanácsadó

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter
Szelényi Zsuzsanna országgyűlési képviselő (független)

Megjelentek

Magyar Levente államtitkár (Külgazdasági és Külügyminisztérium)
Dr. Turgyán Tamás örmény nemzetiségi szószóló
Dr. Kovács Zoltán államtitkár (Miniszterelnökség)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 7 perc.)

Az ülés megnyitása

NÉMETH ZSOLT (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó reggelt kívánok, tisztelt bizottság! Tisztelt Miniszter Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Kedves Vendégeink! Különös tekintettel a sajtó megjelent képviselőire, mindenkit nagy tisztelettel köszöntök. Jelzi, hogy advent van és közeledik az év vége, hogy sor kerülhet erre az évről miniszteri meghallgatásra is a mai napon. Kombináljuk itt az ünnepet a munkával. Remélem, hogy eredményesen.

Szeretném bejelenteni a helyettesítéseket. Bartos Mónika helyettesíti Csöbör Katalint. Megállapítom a határozatképességünket. *(Csenger-Zalán Zsolt megérkezik az ülésre.)*

Egyetlenegy napirendi pontunk Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter úr meghallgatása. Mintegy két óra áll a rendelkezésünkre maximum. Ha hamarabb befejezzük, annál jobb, de a miniszter úrnak délben el kell mennie.

Nem is szaporítom a szót. Megadom először miniszter úrnak a szólás lehetőségét, ezt követően tartunk egy pártkört, és utána pedig minden képviselőtársunknak módja lesz a hozzászólásra.

A napirend elfogadása

Mielőtt megadom a szót a miniszter úrnak, a forma kedvéért felteszem szavazásra a napirendet. Ki támogatja a napirendet? *(Szavazás.)* Úgy látom, egyhangú. Köszönöm szépen.

Azért is nagyon örülök a lehetőségnek, miniszter úr, mert itt többször felmerült a félév során a miniszter úr meghallgatása. Miniszter úrral egyeztetünk minden ilyen alkalommal, önhibáján kívül nem kerülhetett ezekre sor, éppen Kínában és egyéb helyeken járt, de nagyon örülök annak, hogy viszont miniszter úrral abban meg tudtunk állapodni, hogy a rendes éves meghallgatásokat megduplázzuk, és minden félévben miniszter úr a Külügyi bizottság ülésén beszámol az elvégzett munkáról.

Szeretném megköszönni neki, és meg is adnám a szót. Parancsoljon!

Szijjártó Péter bevezetője

SZIJJÁRTÓ PÉTER külgazdasági és külügyminiszter: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Köszönöm szépen a meghívást, örülök, hogy itt lehetek. Eddig egy alkalommal került sor a meghívásomra, aminek valóban nem tudtam eleget tenni, de talán megbocsátanak, a meghívás hat nappal az előtt érkezett, hogy a kínai külügyminiszter meghívására Pekingben tettem látogatást. Azonnal jeleztük, hogy az önök meghívásához képest két nappal később szívesen állok az önök rendelkezésére, erre viszont azt a választ kaptuk a Külügyi bizottságtól, hogy akkor inkább az államtitkár úr jöjjön el az eredeti időpontban. Úgyhogy, mint ahogy eddig is, ezután is készséggel állok az önök rendelkezésére. Talán kevesen vannak azok, akik úgy gondolják, hogy egy kínai külügyminiszterrel való tárgyalást le kellett volna mondani azért, hogy ne jöhessen el két nappal később. *(Dr. Tilki Attila megérkezik az ülésre.)*

Tisztelt Képviselőtársaim! Önök, akik a külpolitika iránt érdeklődnek, és figyelik a külügyi, külgazdasági eseményeket, nyilvánvalóan jól látják azt, ha csak az elmúlt hónapokat nézik, hogy milyen komoly változások zajlottak a világban, akár politikai, akár gazdasági, akár biztonságpolitikai szempontból. Evidens, hogy az ilyen típusú változások és az ilyen horderejű változások Magyarországra is jelentős hatásokat gyakorolnak, és ezen hatások miatt a magyar külpolitikának is változnia kellett az elmúlt időszakban. Talán azok is kevesen vannak, akik azt gondolják, hogy a jelenlegi új és gyorsan változó körülmények közepette mindent úgy kellene csinálnunk, mint

korábban, és nem kellene semmin változtatni. Én ezt egy káros hozzáállásnak, illetve káros gondolatnak vélem. Azt gondolom, hogy új világviszonyok közepette új magyar külpolitikára van szükség, mégpedig egy pragmatikus és a gazdasági érdekek érvényesítésére képes külpolitika kell, aminek az alapjait az elmúlt egy-két hónapban le is tettük, és amely külpolitika számára egyszerre fontos a transzatlanti európai kapcsolatrendszer, valamint a keleti kapcsolatrendszerünk felépítése.

Ha megnézzük a nálunknál nagyobb és erősebb országokat, mind-mind azt látjuk, hogy a hagyományos kapcsolatrendszereik mellett a világ leggyorsabban növekvő térségeivel való kapcsolatok felépítésére is legalább annyira koncentrálnak.

Tisztelt Képviselőtársaim! Azt gondolom, hogy helyes, ha a magyar külpolitika tudja, hogy milyen célokat kell elérnie és milyen érdekeket kell képviselnie. Azt gondolom, az is helyes, ha a magyar külpolitika a magyar nemzeti érdekeket és a magyar geopolitikai érdekeket képviseli. A magyar geopolitikai érdekeket ebben a térségben pedig három szóval tudjuk leírni: a béke, az energiabiztonság és a kereskedelem kifejezésekkel.

Szeretném önöket tájékoztatni arról, hogy az idei esztendő első 9 hónapjában alapvetően kedvezően alakult a magyar külkereskedelem szerkezete és forgalma. A magyar export az esztendő első 9 hónapjában 7 százalékkal növekedett. Ezen belül az Európai Unióba 9 százalékos növekedést, az Európai Unión kívül pedig 1 százalékos növekedést tudtunk elérni.

Ezt az 1 százalékos növekedést jelentős geopolitikai folyamatok befolyásolták, és ez a növekedési szerkezet világosan rámutat arra a kihívásra, amelynek meg kell felelnünk, amely nem egyik napról megy a másikra, hanem hosszú távú folyamat lesz, ez pedig az, hogy a magyar export szerkezetét ki kell egyensúlyozni abból a szempontból is, hogy kik vesznek részt benne. Tehát csökkentenünk kell a nagy nemzetközi vállalatoknak való kitettségenket a továbbiakban is.

Szeretném önöknek jelezni, hogy az elmúlt időszakban a külkereskedelmi többlet 939 millió euró volt, ami 85 millió euróval magasabb, mint egy esztendővel ezelőtt. Az exportpiacaink tekintetében azt tudom önöknek, mondani, hogy a V4-országok közül Lengyelországba 6, Csehországba pedig 8 százalékkal növeltük az exportunkat.

A legjelentősebb kereskedelmi partnereink tekintetében ez úgy alakult, hogy Németországba, amely a legfontosabb kereskedelmi partnerünk, 15 százalékkal nőtt az export az év első 9 hónapjában. Ausztriába, amely a második számú kereskedelmi partnerünké lépett elő, 9 százalékkal; de vannak sikeres európai példáink: akár a Spanyolországba irányuló export 16 százalékos növekedését, a Franciaországba irányuló export 7 százalékos növekedését vagy a Belgiumba irányuló export 30 százalékos növekedését tudnám kiemelni.

Ha az észak-amerikai exportunkat nézzük, akkor az, azt gondolom, alátámasztja azt a vélekedésünket, hogy az Egyesült Államokkal való együttműködésünknek 3 egymástól jól elkülöníthető dimenziója van. Ebből kettő egészen kiválóan működik, egyben pedig sorjázna a nyitott kérdések, melyeket meg kell oldanunk. A két kiválóan működő közül az egyik a gazdasági befektetési kapcsolatok területe: az év első 9 hónapjában az Egyesült Államokba való exportunkat 647 millió dollárral, tehát 30 százalékkal tudtuk növelni. Mindez azt jelenti, hogy a kereskedelmi-gazdasági, befektetési együttműködés abba a két kategóriába tartozik, ahol az együttműködésünk zökkenőmentes.

Szeretném önöket tájékoztatni, hogy eben az időszakban Kínába 9 százalékkal növeltük a magyar exportot, ami azért jelentős lépés, mert a tavalyi esztendőben a 2 milliárd dolláros exportunkkal abszolút rekordot döntöttünk. Soha korábban nem volt olyan helyzet, hogy a magyar kivitel Kína irányába elérte volna a 2 milliárd dollárt. Ezt most 9 százalékkal növeltük. Korea irányába 18, Törökország irányába 14, Japán

irányába 10, Belarusz és Azerbajdzsán irányába pedig 16-16 százalékkal növeltük a kivitelünket. Tájékoztatom önöket, hogy a Magyar Nemzeti Kereskedőháznál összesen 410 ügylet van folyamatban, melyek a magyar exportfejlesztést illetik.

A beruházások tekintetében, tisztelt elnök úr, tisztelt képviselőtársaim: a harmadik negyedévben a beruházások 16,3 százalékkal növekedtek. A befektetési ügynökség 104 aktív döntés előtt álló szakaszban lévő beruházási-befektetési projektet kezel. Ezek összértéke 2,6 milliárd euró.

Az elmúlt időszakban - ahogy szeptember óta találkozhattunk - számos tárgyalást le tudtunk zárni sikerrel és ezek már konkrét munkahelyteremtésben is megnyilvánultak. Mindenkinek az emlékezetébe szeretném idézni a Béres Gyógyszergyár 10 millió eurós beruházását 60 új munkahellyel; a Borg Warner nevű amerikai vállalat majdnem 9 milliárd forintos beruházását 400 új munkahellyel; a koreai Wooshin Medics beruházását 6 millió euróból 50 munkahellyel; a szintén amerikai Honeywell 10 millió eurós beruházását 109 új munkahellyel.

Aztán szeretnék kitérni arra is, hogy volt még a hivatalba lépésem előtt egy gazdasági szempontból szomorú esemény, amikor a Microsoft és a Nokia tranzakciója nyomán egy globális döntést hozott a Microsoft, melynek keretében a Nokia komáromi termelésének megszüntetéséről döntöttek. Ott akkor a kormány több lépést is tett annak érdekében, hogy a kialakult munkaerő-piaci helyzetet kezeljük. Én magam arra adtam utasítást a befektetési ügynökségnek, hogy a komáromi helyszínnel megvalósuló potenciális befektetések esetében a tárgyalásokat gyorsítsuk fel.

Két sikerről tudunk beszámolni: az Alu-Metal nevű lengyel vállalat Komáromban 28,5 millió eurós beruházással 150 munkahelyet, a koreai Woory Industries pedig 35 millió dolláros beruházással első ütemben 120, második ütemben pedig 250 új munkahelyet hoz létre. Mindezek tehát Komáromban, a felgyorsult tárgyalások nyomán.

A Jász-Plasztik 10 milliárd forintos beruházása 350 új munkahelyet jelent. Az Emirates létrehozott egy ügyfélszolgálati központot Budapesten 15 millió dollárból 300 fővel. A Bank of China a világ kilencedik legerősebb bankjaként úgy döntött, hogy Magyarországra hozza a közép-európai regionális központját, melynek avatására hamarosan sor kerül, illetőleg az Exedy Dynax nevű cég 25 millió eurós beruházása 129 új munkahelyet teremt. Az Apollo Tyresszel is megállapodtunk. Ezt be is tudtuk jelenteni: ez egy 146 milliárd forintos beruházás 975 új munkahellyel.

Tájékoztatom önöket, hogy az Eximbank 2014-ben eddig 600 és fél milliárd forintnyi szerződést kötött - összesen 186-ot - fejlesztési és exportdinamizálási céllal, és megállapodtunk az EIB-vel egy 200 millió eurós hitelkeretről, amit pedig döntő többségében a magyar kis- és közepes vállalkozások exportteljesítményének fejlesztésére fogunk fordítani. Ez az, ami a hátról a kereskedelem részét illette.

Ami a béke részét illeti. A gyors változásokra, azt gondolom, az is bizonyíték, hogy talán jó néhány hónapja senki nem gondolta, hogy Magyarország egyik szomszédos országában újra háborús helyzet alakulhat ki. Ha van olyan ország a Földön, melynek az az érdeke, hogy az ukrajnai krízist a lehető leggyorsabban és tárgyalások útján oldjuk meg, akkor ez az ország egészen biztosan Magyarország.

Nekünk szomszédos államként az az érdekünk, hogy Ukrajna egy politikai és gazdasági szempontból is stabil és fenntartható ország legyen itt a szomszédságunkban.

Ehhez azonban strukturális reformok kellenek. Ebben is egyetértés van, nemcsak Ukrajnával, hanem minden létező nemzetközi szervezetben, ahol képvisellel rendelkezünk, ez az álláspont érvényes.

Tehát strukturális reformok kellenek. Mi ezeket a strukturális reformokat szívesen segítjük. Klimkin külügyminiszter úrral a múlt héten meg is állapodtunk, hogy melyek ezek a területek, és amikor 19-én Kijevben újra tárgyalunk, akkor

rögzíteni is fogjuk az együttműködés konkrét formáit az ukrajnai strukturális reformok alapvetően államigazgatást érintő részeinek tekintetében.

A legutóbbi NATO-csúcs, illetve a NATO-külgügyminiszteri tanács egyértelmű tanulsága, hogy Magyarország védelmi hozzájárulását a szövetség nagyra értékeli. Ha az előbb arra tettem egy kitérőt, hogy az amerikai-magyar kétoldalú kapcsolatokban van két jól működő terület, akkor a biztonságpolitikai a másik ilyen jól működő terület.

Egyértelműen elismeréssel veszik azokat a lépéseinket, amelyek a korábban eldöntött NATO készenléti akcióterv végrehajtásához való hozzájárulásunkat jelentik. Külön köszönet hangozott el a NATO legutóbbi külgügyminiszteri tanácsán a Litvániába küldött 140 fős lövészsquadunkért, egyértelműen értéklik a pápai légi bázison végrehajtott beruházásainkat, a balti légtérvédelemben való részvételünket. Ugyanakkor azt az álláspontunkat is világossá tettük, hogy szerintünk a béke és a biztonság érdekében a NATO bővítésére szükség van; Grúzia, Macedónia és Montenegró esetében a bővítés jelentős felgyorsítása mellett érvelünk.

Elismerést kaptunk azért is hogy a január 1-jén induló új nemzetközi misszióban, Afganisztánban részt fogunk venni. Egy százfős kontingenst küldünk, amelyet műveleti szükségletek esetén 130 fősre tudunk bővíteni.

Emellett azt gondolom, hogy továbbra is ki kell tartanunk azon álláspont mellett, hogy a keresztény Európának felelőssége van abban, hogy megvédje a keresztény közösségeket a világ azon részein, ahol ezen keresztény közösségeket gyakorlatilag a teljes megsemmisítés rémével fenyegetik. Így van ez az Iszlám Állam esetében is. Egyértelmű, hogy a keleti mellett van egy déli irányú fenyegetés is az egész közösségünkre és szövetséges rendszerünkre, éppen ezért Magyarország mindig is napirenden fogja tartani azt a kérdést, hogy a keresztény közösségek ellen elkövetett bűncselekmények elkövetőit megfelelő nemzetközi jogi elbírálásban kell részesíteni, magyarul el kell számoltatni és meg kell büntetni őket.

Ami a harmadik részét illeti a magyar geopolitikai érdekeknek, az energiabiztonság. Azt gondolom, hogy abban egyetérthetünk, hogy az Európai Unió egyik első számú kihívása most az, hogy az energiabiztonság kérdését kezelje, és az energiabiztonság kérdése Közép-Európában, azt gondolom, hogy kiemelten fontos. Egyértelmű, hogy diverzifikációra van szükség. Ez a diverzifikáció lehet az útvonalak vagy a források diverzifikációja.

Egészen a közelmúltig egy olyan projekt volt, amely rövid, legalábbis belátható időtávon belül megvalósuló reális projektnek tűnt, ez pedig a Déli Áramlat. Azt gondolom, hogy Magyarország szempontjából rossz hír, hogy Oroszország úgy döntött, hogy az ismert körülmények miatt a Déli Áramlatot nem építi meg. Jelenleg is mi fog történni? Az fog történni, hogy az ebbe a gázvezetékbe szánt gázt Oroszország el fogja adni Törökország irányába. Akik örültek az orosz döntésnek, és kárörvendtek előlött, azoknak csak szeretném jelezni, hogy ez aztán Magyarország szempontjából egészen rossz hír, ugyanis a gázt az oroszok eladják, csak nem ebben az irányban. Szerintem ez nekünk nem jó, tehát továbbra is azt gondolom, hogy helyes volt a kormány álláspontja akkor, amikor a Déli Áramlat támogatása mellett tettük le a voksunkat. Most új lehetőségek után kell néznünk, és azt kell megvizsgálni, hogy az Oroszország által eladott, a déli folyosón Európába szállítható gáz milyen módon tud eljutni Magyarországra, illetőleg, hogy a déli gázfolyosóba Azerbajdzsánból betáplált gáz milyen módon juthat el hozzánk.

Délkelet-Európával való összeköttetésünk a gáz-infrastruktúra tekintetében fejlesztésre szorul jelentős mértékben. A határátmenetek, tehát az interkonnektorok jelentős fejlesztése nélkül nincsen remény arra, hogy ebből a gázfolyosóból Magyarország gázt tudjon vásárolni. Ha csak a szomszédos országainkra tekintünk, azt látjuk, hogy mind Horvátország, mind Románia irányába van interkonnektorunk. A szépséghiba az, hogy mi tudunk szállítani gázt, ők meg nem tudnak, mert az ehhez

szükséges beruházások hiányoznak. Azt gondolom, hogy nagyon fontos kérdés lesz az elkövetkezendő időszakban, hogy a fennálló európai uniós jogszabályoknak mindenki megfeleljen energiabiztonság területén. A tavalyi esztendő, december 31-e volt a határidő arra, hogy az interkonnektorokon jelentős kétirányú gázszállítást lehessen végrehajtani.

Tisztelt Képviselőtársaim! Szeretnék önöknek beszámolni arról, hogy a kinevezésem óta 26 ország összesen 27 külügyminiszterével tárgyaltam - ez azért van így, mert Romániában külügyminiszter-cserére, illetve cserékre került sor. Tárgyaltam Németország, Oroszország, Nagy-Britannia, Kína, Japán, Olaszország, Kanada, Ukrajna, Szlovákia, Ausztria, Dél-Korea, Laosz, Románia, Csehország, Lengyelország, Albánia, Szerbia, Macedónia, Montenegró, Koszovó, Bosznia-Hercegovina, Azerbajdzsán, Georgia, Görögország, Izland és Belorusz külügyminiszterével.

Tisztelt Képviselőtársaim! Szeretném önöket tájékoztatni a minisztériumban végrehajtott változtatásokról. Amikor átvettem a minisztérium vezetését, akkor az aktív állományi létszám a nyilvántartások szerint 907 fő volt. Emellett felfedeztünk néhány olyan munkatársat is a minisztériumban, akik különböző más foglalkoztatási formáknak megfelelően nem szerepeltek az aktív állományban, így utasítást adtam arra, hogy az ilyen típusú - hogy is mondjam? - munkakapcsolatokat szüntessük meg. Tehát, ami az aktív állományi létszám volt, az 907 fő, jelenleg 819-en vagyunk. Ez azt jelenti, hogy 88 munkatársunk már nem dolgozik a Külügyminisztériumban, és folyamatban van további 42 jogviszony megszüntetése. A már megszüntetett 88 jogviszonyból 68 olyan megszüntetés, amire vonatkozó munkáltatói intézkedés az én miniszteri időszakom alatt kezdődött, 20 pedig már az előző miniszter időszakában kezdődött, de mi hajtottuk végre, és mint mondtam, folyamatban van 42 jogviszony megszüntetése.

Döntés született arról, hogy az új típusú külpolitika nyomán minden nagykövetségünkön szolgálnak külgazdasági attasék. A reláció fontosságától függően 1-4 közötti számban. Ez a rendszer 2015 első negyedévére áll fel. Azt tudom önöknek mondani, hogy 2014 júniusa előtt összesen 81 ilyen külgazdasági attasé szolgált a külképviseleteinken, június óta pedig 53 új külgazdasági attaséi helyet nyitottunk meg.

Szeretném önöket tájékoztatni arról, hogy jelenleg 110 külképviseletünk van. Hét új külképviselet nyitásáról született döntés, ezeket a jövő esztendő elejéig kell végrehajtanunk. Az eddigi időszakban 60 misszióvezető cseréje történt meg, illetve van folyamatban. A jövő év szeptemberig 14 váltást tervezünk. Ez azt jelenti, hogy a 110 fölötti misszióvezetők mintegy 70 százaléka új lesz jövő szeptembertől. Ebben majd kérném elnök úr és a Külügyi bizottság együttműködését is, hiszen önöknek kell kinevezés előtt meghallgatni a nagykövetjelölteket.

Szeretném önöket tájékoztatni arról is, hogy az Európai Unióhoz kapcsolódó ügyek kérdésköre a kezdeményezésünkre átalakult a kormányzati struktúra szempontjából. A Külgazdasági és Külügyminisztériumban innentől kezdve a közös kül-, biztonság- és védelempolitikával kapcsolatos feladatok, az Európai Unió szomszédságpolitikájával kapcsolatos feladatok, a bővítéspolitika, a Külügyminiszterek Tanácsa, az állandó képviselet funkcionális működtetése, a vízümpolitika, a humanitárius segítségnyújtás az EU keretein belül, az EU nemzetközi fejlesztési politikája, a nemzetközi kereskedelempolitika szerepelnek a Külügyminisztérium feladat- és hatáskörei között. A kormányzati koordináció, ami az európai uniós ügyekre vonatkozik, innentől kezdve a Miniszterelnökségen kerül végrehajtásra.

Végül pedig négy személyi változásról szeretném önöket tájékoztatni. Először is 2014. október 1-jétől Ésik Róbert vezeti a Nemzeti Befektetési Ügynökséget, ő az amerikai Amazon vállalatától került hozzánk, korábban a Nokia Solutions and Networks magyarországi cégét irányította. Mint ahogy a TEVÁ-tól érkező miniszterhelyettes, Szabó László esetében is én azt gondolom, hogy az a helyes, vagy

inkább megtisztelő, vagy hatékony, ha a gazdasági életben sikeres szereplők a fizetésük töredékéért mégiscsak a nemzetszolgálatot választják.

A Balassi Intézet élén is váltás történt. December 1-jével Hammerstein Judit került kinevezésre a Balassi Intézet élére. Hammerstein Judit 2011-2014 között kultúrpolitikáért felelős helyettes államtitkár volt az Emberi Erőforrások Minisztériumában. Kulcskérdésnek gondolom a kultúrdiplomácia tekintetében az ezzel a tárcával való együttműködést.

Szintén december 1-jétől új vezetője van a Külügyi és Külgazdasági Intézetnek; Schőberl Márton úr a főigazgató, aki pedig a Nemzeti Fejlesztési Minisztériumból érkezett.

Végezetül szeretném önöknek bejelenteni, hogy a jövő év elejétől új nagykövet fogja vezetni a római nagykövetséget: Paczolay Péter elnök úr az elnöki mandátumának végeztével elvállalta Magyarország képviselőt Olaszországban, tehát Paczolay Péter lesz az új római nagykövetünk. Tisztelettel kérem majd a Külügyi bizottságot, hogy a nagykövetjelölt úr meghallgatását is majd úgy ütemezze, hogy a lehető legrövidebb időn belül az elnöki hivatali idejének lejárta után el tudja foglalni az új pozícióját.

Köszönöm szépen.

Kérdések, hozzászólások

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm, miniszter úr. A pártok hozzászólásai következnek. Elsőként hadd adjam meg a szót Mesterházy Attilának.

MESTERHÁZY ATTILA (MSZP): Nagyon szépen köszönöm a lehetőséget, elnök úr. Köszönöm a miniszter úrnak is, hogy rendelkezésre áll.

Esetleg egy könnyítő javaslat: ezt a fajta beszámolót szívesen elolvasnánk írásban, és akkor időt tudnánk spórolni. Azt, hogy kivel hol hányszor találkozott, egy táblázatba foglalva nagy örömmel olvasnánk el, és így időt tudnánk spórolni.

Csak azért mondom ezt, mert vannak olyan lényegi kérdések, melyekről kellene szót váltani itt, a bizottságban; hiszen az alapján, amit a miniszter úr elmondott, úgy tűnik, hogy minden rendben van Magyarországon a külpolitika tekintetében, és a külgazdaság tekintetében is. Ha csak ezt a beszámolót hallgatnánk és elfogadnánk, hogy ez így van, akkor ez azt jelentené, hogy semmi olyan nem történt az elmúlt időszakban, amit ön vagy a kormány éppen rosszul csinált volna ezen a területen.

Az első kérdésem hadd legyen egy aktuális dolog, mielőtt egy kicsit más tájakra is eveznék, ez pedig az, hogy miről egyezett meg a miniszterelnök úr és az orosz elnök az elmúlt napokban. Hiszen ezt inkább csak tanácsolnám, ha szabad illet mondani a kormánynak, hogy ne megint egy titok övezze ezeket a megbeszéléseket, hiszen sok esetben szerintem joggal vetették a kormány szemére a paksi szerződés megkötésekor is, hogy egyfajta titkos alkunak tűnt ez a megállapodás, és ez sokféle más következtetésre is vonatkozhat. Magyarul: miről egyeztek meg? Ön is említette az energiabiztonság kérdését. Szerintem ez egy fontos ügy.

A másik egy szintén ehhez kötődő kérdés lenne. Ön is említette a Déli Áramlatot. Nem gondolja-e, miniszter úr, hogy önnel jól kibabráltak? Mert ha november 19-én az orosz külügyminiszterrel tárgyal, majd talán egy nappal később a szerb miniszterelnökkel tárgyal, mindkét esetben az energiabiztonsági kérdések is szóba kerülnek, sőt, Szerbiában talán a Déli Áramlat is - legalább sajtóhírek alapján -, eközben, ha jól emlékszem, akkor december 1-jén Putyin elnök bejelenti, hogy nincs tovább Déli Áramlat, hát akkor önt vagy nagyon félrevezették, ha nem tudott erről a döntésről vagy - bocsánat, ezt kell hogy mondjam - ön nem mond igazat, amikor azt mondja a sajtóban, hogy ön nem is tudott erről a döntésről. Ha nem tudott erről a döntésről, akkor legalábbis érdemes lenne az Információs Hivatalnál is tájékozódni

meg a diplomatáknál, hogy akkor mit csináltak az elmúlt időszakban, ha erről nem tudtunk.

Magyarul ez lenne az első kérdés, hogy miről egyezett meg a miniszterelnök úr az orosz elnökkel.

A második kérdésem egy kicsit inkább makroszinten közelíti meg ezt a kérdést, hogy mi a magyar külpolitika jelenlegi mozgástere a nemzeti érdek érvényesítése szempontjából. Ezt azért kérdezem, mert a miniszterelnök talán pár nappal ezelőtt úgy fogalmazott, hogy Magyarország megint támadás alatt van. Esetleg ha pontosítaná, hogy ki támad bennünket: valamelyik NATO-szövetségesünk, valamelyik európai uniós tagállam vagy esetleg Oroszország támad bennünket? Ki ellen kell megint védekezzünk? Ez is érdekes téma lenne, de ha megnézzük - és ön udvariasan kerülte ezt a témát - az USA-magyar kapcsolatok történelmi mélyponton vannak. A rendszerváltás óta nem volt ilyen kapcsolatunk az Egyesült Államokkal.

Az EU-s relációban azt látjuk, hogy komoly elszigetelődés jellemzi a Magyarországot, hiszen ön adta nekem erre a választ az elmúlt hetekben kértem öntől írásbeli kérdés alapján választ: a miniszterelnök tulajdonképpen nem fogadott európai uniós tagállamból szinte senkit sem az elmúlt 4 évben miniszterelnökként, néhány kivételtől eltekintve.

Sőt, az ő Nyugat-Európába, az EU-n belüli látogatásainak száma is eléggé véges, hogy így fogalmazzak. Látható tehát egyfajta elszigetelődés, miközben ön helyesen mondja, hogy az exportunk az Európai Unión belül tudott jelentősen növekedni. Tehát magyarul ezzel ön is azt mondja, hogy a gazdasági kapcsolatainknak a legfontosabb partnere az európai uniós tagállamok közül kerül ki.

A harmadik pedig, hogy ez a keleti nyitás politikája, miniszter úr, szerintem megbukott. Megbukott, mert valóban van egy-két kivétel, ahol nőtt az exportunk. Ön kiválogatta ezeket, hogy hol vannak azok a célszágok, ahol nőttek az exportjaink, de én is megnéztem a KSH adatait. Például Oroszországban pont csökkent az exportunk, és ez nemcsak az ukrajnai válságnak tudható be. *(Balla Mihály közbeszól.)*

De aztán lehetne nézni a FÁK-országokat is, nézhetnénk az arab országokat is, tehát azt látom, hogy gazdaságilag az Európai Unión belül tudtunk kapcsolatokat erősíteni - biztos van ennek technológiai háttere is -, de Kelet-Európába vagy Kelet irányába pedig kevésbé; tehát nem nagyon volt eredménye. Éppen ezért kérdezem azt, hogy mi a magyar külpolitika mozgástere a nemzet érdek érvényesítésére ilyen körülmények között?

A harmadik kérdés, amit az első körben, elnök úr, ha megengedi, föltennék, az az, hogy lesz-e külpolitikai fordulat újra a magyar külpolitikában? Ha látjuk azt, hogy így, ebben a hangulatban az én megítélésem szerint nehéz nemzeti érdeket képviselni, akkor lesz olyan változás a külpolitikában, amit néhány újság is már megírt, megszélesített, hogy mégis a magyar kormány elkezd tudomásul venni azt, hogy mégiscsak NATO-, európai uniós tagországgként ezeket az értékeket kell elsősorban az érdekeink mentén képviselni, mert ezekből az értékekből következik az érdekeink képviselete is.

Tervez-e a miniszterelnök úr és önökkel együtt bármilyen külpolitikai váltást abban a tekintetben, hogy egy picit jobban azt mutassa a magyar kormány, hogy kik a mi barátaink, még a geopolitikai realitásokat figyelembe véve is.

Első körben ennyit szeretnék kérdezni. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Hoffmann Rózsa képviselő asszony a KDNP részéről.

DR. HOFFMANN RÓZSA (KDNP): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Miniszter Úr!

Először is a KDNP nevében is gratulálok önnek és a csapatának ahhoz az óriási munkamennyiséghez, amit szeptember óta elvégzett, és ennek a számai lenyűgözőek; különösen örömmel értesültünk azokról a növekedési mutatókról, melyeket az export területéről hallhattunk. A KDNP úgy látja, hogy nincs szükség fordulatra a külpolitikában, hiszen Magyarország geopolitikai helyzete révén nem tehetünk más, mint hogy Kelettel, Nyugattal, Északkal, Déllel egyaránt megpróbálunk jó kapcsolatokat ápolni. Ezért ez az irányvonal helyes. Azt, hogy a keleti nyitás megbukott, azt mi nem osztjuk még akkor sem, ha vannak mélypontok akár a gazdasági, akár a hagyományos diplomáciai kapcsolatokat illetően.

A kérdésem, hogy rövid legyek - és egyrészt észrevételeim is -, hogy az említett NATO-n és EU-n kívüli nemzetközi szervezetekkel mennyire tud a Külügyminisztérium foglalkozni. Hiszen Magyarország ott van ezekben a szervezetekben, az Európa Tanácsban, a Frankofón Közgyűlésben, az EBESZ-ben, amit közelebbről is ismerek, és ezekben a jelenlétünk és a részvételünk ha nem is olyan látványos, mint mondjuk a NATO-ban meg az Európai Unióban, de éppen Magyarország helyzetéből adódón úgy látjuk, hogy az apró lépések politikája jó felkészülés, sok tekintetben segíthet Magyarországnak.

Kérdezem még azt, hogy azon túl, hogy Magyarország külföldi nagyköveteivel a kapcsolattartás formáit ismerjük, mi is találkozunk velük, van-e rendszeresített találkozás a Budapestre akkreditált külföldi nagykövetekkel? Hiszen az a nemzetközi megítélés, ami most egyáltalán nem kedvező Magyarországra nézve - és ennek én magam is tanúja lehettem a múlt heti párizsi Európa tanácsi konferencián -, arra sarkall bennünket, hogy minden alkalmat ragadjunk meg annak érdekében, hogy azokat a téves információkat, megkockáztatom: hazugságokat, amelyeket a fejünkhöz vágnak - például az én fejemhez a múlt héten Párizsban -, ezeket az itthoni propagandával és itthoni találkozásokkal és információátadással is csökkenthessük. Egy rendszeresített, ilyen fajta kapcsolat bizonyára valamicskét, egy téglát hozzátehetne ahhoz az építményhez, hogy Magyarország kikerüljön ebből a mostani kedvezőtlen helyzetből.

További jó munkát kívánok, miniszter úr.

ELNÖK: Vona Gábor képviselő úr!

VONA GÁBOR (Jobbik): Tisztelt Miniszter Úr! Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Köszönöm szépen a lehetőséget. Először is ellenzéki pártoktól manapság talán ritka módon vagy nem megszokott módon szeretnék köszönetet mondani a miniszter úrnak, hogy az elmúlt időszakban konstruktívabbá tette az egyeztetést a parlamenti frakciókkal. Van egy olyan rendszeres egyeztetés a minisztérium és a különféle frakciók külügyi vezetése között, ami korábban nem volt, és én ezt nagyon üdvözlöm, és további folytatására bátorítom a miniszter urat.

Nyilván majd idő távlatából tudjuk csak eldönteni, hogy ez egyfajta halálos ölelés-e, ahol elhalnak majd az ellenzéki javaslatot, vagy valóban egy új stílusú minisztérium. Annyit most is tudok ígérni, hogy a Jobbik a külpolitikában kellő felelősségtudattal és kellő konstruktivitással fogja a maga álláspontját meghatározni. Egyúttal arra kérek minden pártot - kormányoldali és ellenzéki pártokat is -, hogy ebben a nagyon nehéz geopolitikai helyzetben, amibe Magyarország most belekerült, mindenki a saját pártpolitikai pozícióját igyekezzen az ország érdeke mögé sorolni, és ne kövessük el azt a hibát, hogy egy-egy vita kapcsán akár az ellenzéki helyzetünket, az ellenzéki helyzetünkből fakadó érvényesítő érdekünket, képességünket fölébe helyezzük annak, ami az ország biztonságának a szempontja.

Azzal szeretném kezdeni, hogy Magyarország szempontjából a külpolitikának egy híd szerepet kell betölteni, ez a jövő kihívása. Eddig volt egy egyoldalú euroatlanti

kapcsolódása az országnak az elmúlt huszonegynéhány évben, ami egyoldalú kapcsolat sajnos függéssé alakult, és ha valami megbukott, akkor szerintem ez bukott meg, ez az egyoldalú függés. A keleti nyitás célja persze nem lehet a gazdacseré. A keleti nyitásnak nem az a feladata, hogy az egyoldalú euroatlanti függést most áthelyezzük egy egyoldalú keleti függéssé. A függéseket kell megszüntetni, és ebben a nagyon nehéz geopolitikai helyzetben és ebben a nagyon nehéz geostratégiai fekvésben, amiben Magyarország történelme során mindig is helyet foglalt, ebben kell megtalálnunk azt a szűk mozgásteret - ezzel némileg válaszolok is Mesterházy Attila kérdésére, bár nem az én tisztem; mindig is szűk volt Magyarország mozgásteré, most is az. Most ebben a helyzetben kell Magyarországnak megtalálnia azt a lehetőséget, hogy kelet és nyugat ütközőpontján ne frontvonal legyen, hanem híd és a találkozás helyszíne. Úgyhogy a keleti nyitás politikája nem bukott meg, ami megbukott, az az egyoldalúságok politikája, legyen az akár keleti, akár nyugati egyoldalúság.

Történelmi megalapozottságú és stratégiai gondolkodást igénylő külpolitikára van szükség, és én itt két szempontot emelnék ki, ami ennek kapcsán konkrétumként szerintem fontos. Le kell számolni azzal az idealista külpolitikával, ami az elmúlt huszonegynéhány évben ment, hogy az euroatlanti régióhoz való gazdasági, politikai, kulturális kapcsolódásunk nem vitatható, nem tehető vita tárgyává, vagy minden, ami onnan érkezik, az számunkra kritika nélkül elfogadható. Ez nem így van.

Nagyon fontosnak tartom azt is, hogy a külgazdasági szempont megjelent a minisztérium struktúrájában. Ez régi jobbkios javaslat, és azt gondolom, hogy fontos, hogy ez végre előkerült. De van a külgazdasági szempont mellett egy másik szempont, amit a Külügyminisztériumnak szerintem szem előtt kell tartani, ez pedig a biztonságstratégiai szempont. Számtalanszor elmondtuk már mi, jobbkiosok, hogy a mi véleményünk szerint Magyarország jövője attól függ, hogy a német-orosz-török háromszögben, három világgal való találkozásában hogyan tudja a maga helyzetét stabilizálni, berendezni.

Ebből a szempontból a jelen pillanatban a legkritikusabb pont az orosz kapcsolat vagy a háromszög orosz csúcsa, és ezen belül is az ukrán konfliktus, ami egyre inkább megterheli Magyarországnak a kül- és belpolitikáját is egyaránt.

Nagyon fontos, hogy végre definiáljuk, hogy mi is ez a konfliktus, ami Ukrajna területén zajlik, és ha ezt definiálni akarjuk, akkor először is egy negatív definíciót kell adnunk, hogy mi nem. Ez a konfliktus nem Magyarország és Oroszország konfliktusa. Továbbmegyek: ez a konfliktus nem az Európai Unió és Oroszország konfliktusa, és még tovább megyek: ez a konfliktus nem is a NATO és Oroszország konfliktusa. Nariskin úr, az orosz дума elnöke fogalmazta meg néhány nappal ezelőtt igen elmésen, hogy ha el akarjuk kerülni a NATO és Oroszország konfliktusát, annak egy módja van: az Egyesült Államok kilép a NATO-ból. Vagyis, ha pozitívan akarjuk megfogalmazni, hogy ez a konfliktus mit is takar, akkor azt tudjuk mondani, és azt gondolom, hogy ezt végre le kéne szögezni, hogy ez a konfliktus, az Egyesült Államok és Oroszország konfliktusa, az Egyesült Államok és Oroszország geopolitikai konfliktusa. Ebben a konfliktusban azt is ki kell mondani, hogy az Egyesült Államok a NATO-t és az Európai Uniót felhasználja, maga előtt tolja, és az oroszországi konfliktusba belesodorja ezáltal ezen tagállamokat, és köztük természetesen Magyarországot is.

Miniszter úr azt mondta, hogy három prioritása van a Külgazdasági és Külügyminisztériumnak, a béke, az energiabiztonság és a kereskedelem. Ha ezt a három kifejezést megnézzük, akkor Oroszországgal való viszonyunk mind a béke, mind az energiabiztonság, mind a kereskedelem szempontjából prioritást élvez, ezek közül is hadd emeljem ki a békét. Amire mi az elkövetkezendő hónapokban külügyi szempontból a legkomolyabb energiákat kívánjuk fordítani - a „mi”-n a Jobbkiosot értem természetesen -, az a béke megőrzése, ugyanis aggodalommal szemléljük és figyeljük

azokat az eseményeket - köztük azokat is, amelyekről miniszter úr elismerően vagy pozitívan nyilatkozott -, amelyek a háborús készülődésnek vagy a háborús felkészülésnek a jegyében történnek.

Mert mondjuk ki, hogy Magyarországnak nincs és nem is lehet igénye, szüksége erre a háborúra. Tehát ismerve és tudva a NATO-tagságunkat, az ebből fakadó esetleges kötelezettségeinket, mégis azt gondolom, Magyarországnak mielőbb deklarálnia kell, hogy amennyiben a konfliktus háborús konfliktussá alakulna - azt kívánom persze, hogy erre ne kerüljön sor -, amennyiben a NATO és Oroszország között a konfliktus háborús konfliktussá súlyosbodna, akkor Magyarország ebben NATO-tagsága ellenére sem kíván részt venni. Ez szerintem a magyar politikai pártoknak, a Fidesztől a KDNP-n keresztül az MSZP-ig, az LMP-ig mindenkinek közösen kell deklarálnunk. Nagyon fontos, hogy az Egyesült Államokkal mint a világ szuperhatalmával Magyarország a lehető legjobb kapcsolatokat ápolja, ebben van is teendője a kormánynak, ez jól látható, de a jó viszony az Egyesült Államokkal nem lehet indok arra, hogy Magyarország belesodródjon egy számára teljesen irreleváns és káros háborúba.

Azért is nagyon fontos ezt leszögeznünk, mert Ukrajnában él egy magyar kisebbség Kárpátalján, és ezzel kapcsolatban is az aggodalmaink, azt gondolom, hogy jogosak, ha esetleg attól félünk, hogy az ott élő magyar kisebbség könnyen céltáblájává válhat az ukrán nacionalistáknak. Ezért is javasoltuk azt már a MÁÉRT ülésén, sőt a parlamentben más fórumokon is, hogy ha nem is formálisan, de informálisan rendszeresen üljenek le kormánypártok, az ellenzéki pártok és a kárpátaljai magyarság politikai, egyházi és kulturális képviselői, és egyeztessenek az ott kialakult helyzetről, folyamatosan informálják egymást, hogy kellő rugalmassággal tudjunk hozzáállni ehhez a kérdéshez, és ebben a kérdésben, a kárpátaljai magyarság kérdésében az ellenzéki és kormánypárti viták nehogy esetleg az ott élő magyarság kárára történjenek meg.

Még egy szempont, az utolsó hozzáfűznivalóm, ez nyilván nem a miniszter úr asztala, vagy csak részben az asztala, de inkább a magyar kormányé, s neki is szól az üzenet. Az Amerikai Egyesült Államokkal való konfliktus rávilágított arra, hogy az a korrupció, amely Magyarország politikáját az elmúlt bő két évtizedben ellepte, előntötte, elárasztotta, nem csupán a magyar gazdaságra hat fékezőleg, nem csupán a költségvetést rövidíti meg, de sajnos nagyon súlyos nemzetbiztonsági kockázat. Nem tudjuk kizárni - én legalábbis nem tudom kizárni - azt, hogy az Egyesült Államok, de lehet akár bármelyik másik nagyhatalomról vagy külföldi szereplőről beszélni, adott esetben az éppen aktuális magyar kormányt korrupciós ügyekkel zsarolja, tartsa fogva vagy éppen kényszerítse olyan lépésekre, amelyek ellentétesek Magyarország érdekeivel. Ezért, ha külpolitikában békére, stabilitásra, energiabiztonságra, kereskedelemre és csupa szép dologra készülünk, akkor először is a saját házunk táján kell rendet tenni, és a korrupciót mint nemzetbiztonsági kockázatot kíméletlenül fel kell számolni.

Ezért továbbra is javasoljuk azt, hogy az elmúlt évek, ciklusok legnagyobb állami beruházásait, amelyek működését, megvalósulását azért körbelengte a korrupció gyanúja, ezeket vizsgáljuk ki, tárjuk fel, és kíméletlenül számoltassuk el.

Mert mindaddig, ameddig ezekben nem lépünk előre, amíg sem az MSZP-kormányok, sem a Fidesz-kormányok korrupciós ügyei nem kerülnek tisztázásra, addig félok, hogy ez okot és lehetőséget adhat arra, hogy külföldi beavatkozások révén Magyarország külügyi vonalvezetése rossz irányba mozduljon el.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Engedjék meg, hogy a Fidesz részéről mondjak néhány gondolatot.

Én is úgy vélem, hogy a legfontosabb nemzetközi összetevő, amihez viszonyulnunk kell, az az, hogy Európában újból háború van. Ebben a helyzetben mondhatnánk azt is, hogy annyira kockázatos Európa biztonsági helyzete, mint 1989 óta semmikor. De talán akkor sem túlzok, ha azt mondom, hogy a második világháború óta nem volt ilyen kiélezett helyzetben az európai biztonság, mint jelenleg az ukrán-orosz konfliktusnak köszönhetően. *(Hoffmann Rózsa távozik az ülésről.)*

És úgy vélem, hogy ez kell, hogy ma mindenféleképpen a kiindulópontja legyen a külpolitikai helyzetértékelésünknek. Ugyanakkor egy ilyen helyzetben rendkívül fontos, hogy milyen képességekkel, milyen diplomáciai képességekkel rendelkezünk. Szeretném üdvözölni a Külügyminisztériumnak azt a szándékát, hogy egy külgazdasági és külpolitikai koncepciót fog a parlament elé tární.

Szeretném megkérdezni a miniszter urat, hogy milyen stádiumban van ez a koncepcióalkotás. Nyilvánvalóan mi itt a Külügyi bizottságban készen állunk arra, hogy együttműködjünk e tekintetben, és ha bármilyen formáját igényli és erre vonatkozó kijelentések megfogalmazódtak a parlamenti jóváhagyásnak, akkor mi azt a magunk részéről üdvözölni tudjuk és támogatjuk.

Nagyon fontosnak tartjuk azt is, hogy a külügyi apparátus egésze mennyire áll készen ebben a helyzetben, a diplomáciai képességeink hogyan állnak. Fontosnak tartom az integrációt, ami bekövetkezett, hogy a külgazdaság és ne feledjük, a kulturális diplomácia is integrálódott a Külügyminisztériumba. Beszéltünk már erről a miniszteri meghallgatás idején, de azt gondolom, hogy fontos ezt konstatálni, hogy egy nagy, integrált Külügyminisztérium jött létre, és ez összhangban van a Fidesz két évtizedes elgondolásaival: már 1998-ban egy nagy, integrált Külügyminisztérium megvalósítását tartottuk volna kívánatosnak. Az ehhez szükséges politikai döntések meg is születtek, de végül is a Nemzetgazdasági Minisztérium, Matolcsy miniszter úr a külgazdaságot magánál tartotta, így a politikai döntés végrehajtása 1998-ban elakadt. De most örvendetesnek tartom, hogy ez végbement.

Ugyanakkor fontosnak gondolom azt, hogy ha létre is jön minden misszió a külgazdasági szakdiplomata státusa, ez semmiféleképpen ebben a jelenlegi helyzetben ne menjen a diplomáciai képességeink kárára. Miniszter úr, úgy gondolom, hogy helyről helyre meg kell vizsgálni azt, hogy egy ilyen külgazdasági poszt létesítése adott esetben 110-120 poszt létesítését is jelentheti, és ez hogyan hat a hagyományos diplomáciai képességek ellátására.

Úgy gondolom, rendkívül fontos, hogy ezeket a képességeket semmiféleképpen ne érintse hátrányosan, tehát ne jelentse azt, hogy a hagyományos képességektől vonjuk el ezeket a státusokat, illetőleg: konkrét helyzet konkrét vizsgálata - Lenin elvtársat idéztem.

Amerikai, nyugati kapcsolataink, NATO. - Úgy vélem, hogy valóban a legfontosabb kérdés, hogy képesek leszünk-e az Egyesült Államokkal helyreállítani a valódi szövetségesi viszonyt. És a képlet valóban nem olyan drámai mint ahogy az a híradásokban látszik, hiszen a gazdasági, illetőleg a biztonságpolitikai együttműködés az Egyesült Államokkal ma is akadálymentesen zajlik, ugyanakkor a politikai viták meglehetősen komoly szintet értek el. Úgy gondolom, hogy helyre kell állítani a valódi szövetségesi viszonyt az Egyesült Államokkal. Ennek érdekében pedig csomagtervre, egy intézkedési tervre mindenféleképpen szükség lesz az elkövetkezendőkben.

Része kell hogy legyen ennek meggyőződéseim szerinte a közép-európai szolidaritásnak a nagyon látványos megerősítése. Ebbe az irányba mutat a miniszterelnök litvániai útja, amit, úgy gondolom, Litvániában a közvélemény nagyon jól fogadott. De fontosnak tartom azt is, hogy Lengyelországban és a Baltikumban, különösen Észtországban - emlékeztetnék arra, hogy a meghallgatás során a miniszter úr megfogalmazta azt, hogy az új helyzetre tekintettel megvizsgálja az észtországi

újrainvitás lehetőségét -, tehát a lengyel, illetőleg az észti viszonylatban a közép-európai szolidaritás megerősítése az elkövetkezendő idősakban fontos feladatunk.

És ennek a valódi szövetségési viszonynak az alfája és az ómegája az Ukrajna-politikánk. Itt szeretnék vitatkozni többekkel. Azt gondolom, hogy itt nem alapvető látószög a magyar külpolitika számára, hogy milyen nagyhatalmi játszma zajlik Ukrajnában.

Nekünk Ukrajna egy szomszédunk. 1991 óta van egy, mondhatnám úgy is, a saját lábán megálló Ukrajna-politikája Magyarországnak. Ennek a lényege az, hogy mi érdekeltek vagyunk egy szuverén, területileg integer és demokratikus, az európai integráció útján előrehaladó Ukrajna létrejöttében, illetőleg megerősödésében. Úgy is fogalmazhatnák, hogy a transzatlanti biztonsaági architektúrának döntő eleme ez a szuverén Ukrajna.

És a mi látószögünk a jelenlegi helyzetben ez. És különösen akkor, amikor egy '56-os múlttal rendelkező nemzet vagyunk, amikor agresszió ér egy szomszédot, akkor ki kell állnunk egyértelműen ennek a szomszédunknak a területi integritása, államisága és természetesen a demokratikus európai perspektívája mellett. Magyarország ezt teszi, és ezt kell nagyon világossá és egyértelművé tenni minden viszonylatban.

Végezetül az utolsó előtti megjegyzésem az orosz viszonylatot érinti. Milován Sándor a KMKSZ alelnöke egy zárt ülésen, a KMKF ülésén a minap, pénteken, úgy fogalmazott, hogy olyan lelki állapotban van az ukrán társadalom, mint amilyenben 1914-ben, a monarchia háborúba lépésének időszakában a magyar közvélemény volt. „Mire a levelek lehullanak, katonáink hazatérnek, győzni fogunk!” Győzni akarnak.

És azt mondja Milován Sándor alelnök úr a KMKSZ-ből, hogy ez egy rendkívül veszélyes lelki állapot; és egyet szeretnék érteni ezzel, mert azt gondolom, hogy Oroszországgal szemben sem katonai, sem gazdasági értelemben győzni nem lehet. Nem lehet a célja a nemzetközi közösségnek, hogy legyőzze Oroszországot ebben a konfliktusban.

Ha úgy tetszik, olyan eredményt kell elérnünk, amikor győznek az oroszok is, meg győznek az ukránok is. Valamilyen szinten mindenkinek győzni kell tudni. És ennek a neve, a diplomácia tolvajnyelvén a politikai megoldás. Az a fajta elkötelezettség a béke iránt, amit egyébként a miniszterelnök nagyon hangsúlyosan kinyilvánított: béke, politikai megoldás, legyen mindenki győztes! És ezért tegyünk meg lehetőség szerint mindent!

Úgy vélem, hogy ennek a politikai rendezésnek fontos elemeit említette meg Angela Merkel a közelmúltban, amikor orosz–európai uniós szabad kereskedelmi megállapodásról beszélt, vagy amikor arról beszélt, hogy hogyan lehetne Ukrajnát decentralizálni. És a decentralizáció alapvetően magyar nemzetpolitikai érdek is Ukrajnában, de én idetartozónak tartom az energiát is, miniszter úr.

A déli gázfolyosóval kapcsolatban egyetértek önnel, hogy egyrészt rossz üzenet a Déli Áramlattal kapcsolatos döntés Közép-Európa energiabiztonsaága szempontjából. Ugyanakkor ne feledjük el, hogy nem a Déli Áramlattal kezdődött és nem is a Déli Áramlattal végződött, amiről itt szó van.

Ha úgy tetszik, a Nabuccóval se kezdődött, hiszen annak idején, amikor a kilencvenes évektől elkezdődően, de aztán különösen a kétezres évek közepén ezek a viták élesbe fordultak, akkor is Közép-Európa energiabiztonsaágáról volt szó. Továbbra sincs megoldva országaink energiabiztonsaága. Nem oldotta meg a Nabucco, nem oldotta meg a Déli Áramlat sem, tehát új megoldásokat kell találnunk, és az a fajta tájékozódás, hogy a déli gázfolyosó jelentheti a megoldást, részben, a 2000-es évek közepén hangsúlyozott Fidesz-álláspontnak a visszaigazolása, mert a déli gázfolyosó, ami Törökországon keresztül látja el Európát, adott esetben a Kaszpi-térségből származó gázzal, az egy valódi diverzifikációt jelenthet Európa számára, nem pusztán

útvonal-diverzifikációt, hanem forrásdiverzifikációt jelenthet. És akkor az a kérdés, hogy a déli gázfolyosót hogyan tudjuk Közép-Európába becsatornázni. És itt jön az a kérdés, nyugat-balkáni, kelet-balkáni, visegrádi országok ki tudnak-e az Európai Unióban egy megfelelő együttműködést alakítani. Erre utalt miniszter úr. Én ezt szeretném visszaigazolni.

A V4 plusz balkán hármas együttműködés külügyminiszteri formátumban már erről szól évek óta. Az, hogy a visegrádi nagykövetek együtt lobbiznak Washingtonban, és hogy most szemmel láthatóan Görögország, Bulgária, Románai együtt kíván fellépni ennek a déli gázfolyosónak az Európába való becsatlakozása érdekében, és nekünk, magyaroknak, azt gondolom, hogy ez elemi érdekünk. Itt egy fontos kérdés, hogy ez a gázfolyosó európai uniós országokon megy-e keresztül, vagy pedig eleve már kalkulál Szerbiának az integrálásával ebbe a folyamatba. Itt majd nyilvánvalóan ez komoly egyeztetéseket fog igényelni.

Utolsó kérdésem pedig az - a nemzetpolitikáról nem ejtettünk még idáig szót. A magyar diplomácia nemzetpolitikai feladatai megkerülhetetlenek. Senki nem fogja ezt a magyar Külügyminisztérium helyett elvégezni, mert a magyar kormányzat nemzetpolitikai intézményrendszere nem arról szól, hogy diplomáciai feladatokat végezzenek el, hanem a nemzetpolitikának a diplomáción kívül eső feladataira fókuszál. Ezért a magyar nemzetpolitika diplomáciai feladatait a Külügyminisztériumnak kell ellátni. És egy új helyzet a román elnök választás, és erre szeretnék rákérdezni miniszter úr. Tudunk-e egy magyar-román „reset”-et - ha érthető ez a kifejezés -, egy magyar-román újrakezdést a román elnökválasztást követően végrehajtani, amely tekintettel az erdélyi magyarság olyan nyomasztó problémáira mint a minap a Székely Mikó Kollégium visszaállamosításáról szóló bírósági döntés, azt gondolom, hogy ők ebben alapvetően érdekeltek.

Köszönöm szépen. Akkor még a függetlenek közül jelentkezett két képviselőtársunk. Először Szelényi Zsuzsa jelentkezett, először neki adnám meg a szót, és még volt Demeter Márta képviselő asszony a pártok képviselői közül.

Van-e további hozzászólás? *(Jelzésre:)* Balla alelnök úr, és akkor utána adnám meg a szót. *(Mesterházy Attila közbeszól.)* Rendben. Miniszter úr reakciója után, rendben.

Akkor először Szelényi Zsuzsának adom meg a szót. Parancsoljon!

SZELÉNYI ZSUZSANNA (független): Köszönöm szépen. Miniszter úr azzal nyitott, hogy a magyar külpolitika prioritásai: béke, energiabiztonság, kereskedelem. Én inkább úgy fogalmaznék azért, hogy béke, stabilitás, fejlődés, amiben van némi hasonlatosság, de azért elég fontos hangsúlyeltolódásokat mutat, hogy mondjuk, a gazdasági fejlődés lényegét miben látjuk.

Magyarország történelmi tapasztalatai alapján ezeket a prioritásokat számunkra az európai elköteleződés és az euroatlanti integrációban való részvétel tudja biztosítani.

Az ön beszámolója meglepő módon a kereskedelmi sikertörténnel kezdődött, ami abban az értelemben mindenképpen meglepő, hogy nyilvánvaló módon egy háborús időszak van a régióinkban, ahogy ezt többen is elmondták itt, a bizottságban, és nincs se jó kereskedelem, se gazdasági fejlődés olyan helyzetben, amikor háborús kockázat áll fenn. Tehát azt gondolom, hogy rosszul van meghatározva ez a bizonyos nemzetközi prioritás, amikor ez a gazdasági fejlődésre fókuszál akkor, amikor egyébként mindenek alapja mindig a béke és a stabilitás megteremtése. Mint mondtam, ez az európai elkötelezettség számunkra, meglepő módon az ön beszámolójában az „Európa” kifejezés éppen hogy csak felbukkant partikuláris szempontból. Tehát ezt mindenképpen nagyon problémásnak tekintem.

A Fidesz elmúlt négy és fél éve egy ésszerű keleti kereskedelmi nyitás helyett egy belpolitikailag motivált, erőszakos, keleti gravitációt épített ki, ami eddig is már számos kényelmetlenséget okozott Magyarországnak, és mára nagyon jól látszik az, hogy ez egy rendkívül elhibázott politika. Ha Magyarország kompromisszágnak tekinti magát kelet és nyugat között, akkor nyugodtan mondhatjuk, hogy mára egy hajótörött ország lett Magyarországból.

Azt, hogy ez mekkora elképesztő kudarc az önök politikája számára, nagyon jól demonstrálja az az elmúlt heti esemény, amelyre többen is kitértek, nevezetesen, hogy Vlagyimir Putyin bejelentette, hogy nem építi meg Oroszország a Déli Áramlat gázvezetékét. Nem az a kérdés, hogy itt ki örül ennek, vagy ki nem, hanem az a kérdés, hogy hogy a manóiban lehet az, hogy önök erről nem tudtak semmit. Hogy lehet az, hogy önök elképesztő gesztusokat, nyilvánvalóan fölösleges politikai gesztusokat tettek az ősz során az orosz félnek, számos európai és amerikai kritikát kiváltva, és ennek ellenére az ön moszkvai útja során egyáltalán nem tájékoztatták önt erről a nagyon jelentős lépésről.

Persze nem csodálkozhatunk, hogy Oroszország így döntött. Aki figyeli a világ folyamatait, az pontosan látja, hogy Oroszország drámai gazdasági és pénzügyi helyzetben van. Ezt nyilvánvalóan önöknek is tudniuk kellett volna. Oroszország a globális pénzügyi válság óta nem tudott talpra állni gazdasági szempontból. Az elmúlt években teljes mértékben átalakult a világ energiapiaca, ami mindenekelőtt rosszul érintette Oroszországot, amely alapvetően az orosz és gáznyersanyagra épülő gazdaságot tart fenn.

Nem csoda, hogy az elmúlt egy évben az orosz rubel árfolyama az amerikai dollár 50 százalékára esett vissza, az orosz nemzeti bank tartaléka százmillió dollárral csökkent, a szolidaritási alapjaik jelentős módon megcsappantak, az orosz államadósság mára 300 milliárd dollárral nagyobb, mint az orosz jegybank tartaléka, az utóbbi hetekben pedig az orosz olaj ára 40 százalékkal csökkent. Ha ez a folyamat nem változik, akkor ez azt jelenti Oroszország számára, hogy a GDP évente 4 százalékkal fog csökkenni.

Nem csoda tehát, és valószínűsíthető, hogy az orosz fél a Déli Áramlatot, ami egyébként kifejezetten egy politikai luxusberuházás volt nyilvánvaló módon, nem kívánja megépíteni. Ennek a drámai gazdasági eredménynek a következtében hozták ezt a döntést.

Én mindenképpen szeretném tudni, hogyan lehetséges az, hogy a Külügyminisztérium képtelen volt ezeknek a folyamatoknak az előrejelzésére, hogy lehet, hogy az ön stábjában a minimális tájékozottsággal nem rendelkezett akkor, amikor három héttel ezelőtt önök a parlamenten önök keresztülpasszírozták a Déli Áramlat megépítését egy olyan jogszabállyal, ami az építkezést kiveszi az európai uniós normák alól. Ezt mérhetetlen blamázsna tartom, és az ön politikája teljes bukásának.

Nagyon aggasztónak találom mindezek fényében, hogy a Paks II. projektet a kormányzat a továbbiakban is napirenden tartja. Amióta a hitelszerződés ötlete felmerült közel egy évvel ezelőtt, azóta nyilvánvaló, hogy ez a projekt Magyarország számára végtelenül elhibázott, elképesztően drága, és súlyosan orosz függőségbe hozza Magyarországot sok évtizedre. A legfrissebb helyzet fényében felmerül a kérdés, hogy a minisztérium ilyen tájékozottsága, felkészülése és előrejelző képessége mellett képesek-e önök ezt a projektet megfelelő színvonalon menedzselni.

Aszódi Attila kormánybiztos nemrégiben, egypár hónappal ezelőtt jelezte, hogy a hitelszerződés ugyan megvan, alá is írta, a parlament jóváhagyta, ugyanakkor azokat a szerződéseket, amelyek a műszaki tartalomra, karbantartásra és egyéb, kulcsfontosságú ügyekre vonatkoznak, ez év végéig fogja előkészíteni. Tehát ez azt jelenti, hogy ezek még nincsenek kész.

Azt gondolom, hogy ha tekintetbe vesszük az előzőeket, Oroszország rendkívül rossz gazdasági kilátásait, valamint azt a háborús konfliktust, amelyet Oroszország nyilvánvalóan ettől a helyzettől nem függetlenül előidézett Ukrajnában, az orosz félnek ilyen típusú elkötelezés rendkívül aggasztó, különösen annak tekintetében, hogy önök ennyire felkészületlenek ennek a projektnek a lebonyolítására, a megvalósítására és az előrejelzésre.

Szinte hihetetlen, hogy erre a hatalmas hitel felvételére sor került. Én nagyon bízom abban, hogy önök nem fognak ehhez a pénzhez hozzájárulni, hiszen pillanatnyilag semmilyen módon nem látom biztosítottnak azt, hogy a kormányzat a jelenlegi nemzetközi környezetben is a saját inkompetenciájával a paksi projektet meg tudja valósítani akár csak a minimális megfeleléségi szinten. Javasolnám, hogy sürgősen mondják le ezt a szerződést.

A másik téma, amihez hozzá szeretnék szólni: Németh Zsolt mondta, hogy a Fidesz régóta egy nagy és integrált Külügyminisztériumban gondolkodott és mostanra sikerült ezt megvalósítani. Nemrégiben nyilvánosságra került és ön is jelezte, hogy a Külgazdasági és Külügyminisztériumtól számos kulcsfontosságú kompetenciát a kormány áthelyez a miniszterelnöki hivatalba.

Ha jól értem, akkor az ön fennhatósága alatt mostantól az ön számára kedves külgazdaság, illetve a konzuli tevékenységek, humanitárius tevékenységek és néhány egyéb más, egyébként fontos diplomáciai ügy menedzselése marad; a kulcsterületek mind a miniszterelnöki hivatalba kerülnek át.

Mi indokolta vajon ezt a lépést? És miért fokozták le a Külügyminisztériumot alapvetően külgazdasági tárcává? Nem érzi-e ön úgy, hogy ezzel a lépéssel az ön kompetenciái is drámai módon meg vannak kérdőjelezve?

Köszönöm szépen. Kíváncsian várom a választát.

ELNÖK: Köszönöm. Oláh Lajos!

DR. OLÁH LAJOS (független): Köszönöm szépen. Elnök úr említette ezt az új külpolitikai stratégiát. Nagyon várnánk! Ennek igazából akkor lenne értelme, ha nemcsak egy-két évet ölelne fel, hanem hosszú távú gondolkodásra adna lehetőséget. Ez viszont akkor lehet eredményes kizárólag, ha a parlament, illetve az ellenzék széles körű bevonásával tud megvalósulni. Nagyon bízunk benne, hogy ez nem valahol egy hátsó Századvég-műhelyben kerül elkészítésre és csak a végén benyújtásra. Nagy tisztelettel javasolnám feléleszteni a Magyar Tudományos Akadémiával való kapcsolatot, akik korábban komolyan bedolgoztak a külpolitikai háttér tanulmányok megalkotásába.

Én kifejezetten örülök, hogy a külgazdaság bekerült és összevonásra került a külügyekkel és hogy a háttér intézmények is odakerültek; mélyen egyetértve elnök úrral, hogy a hagyományos külpolitikai prioritások ugyanúgy prioritásként kell hogy kezelődjenek.

A háttér intézmények tekintetében: a HIPA, az Exim, a Kereskedőház egészen jó, hogy mindegyik odatartozik. Nagy tisztelettel javasolnám az Eximbankkal kapcsolatos törvény módosítását, hogy lehetőség legyen annak a megkérdezésére, hogy az Eximbank, amely a köz pénzével foglalkozik, mik azok a szerződések, amiket támogat külföldön, hogy lássuk már, hogy mik azok a projektek, mik azok a termékek, amelyek külföldre juttatását tudjuk támogatni. Nagyon örülnék, ha valamikor lehetőség lenne a kereskedőházakról egy eszmecserére, hogy ez pontosan hogy néz ki, mert ezt is egy picit misztikum övezi; - sokan beszélnek róla, de még senki sem látott élő kereskedőházat itt, a Parlamentben. Hogy tudja ez valójában segíteni az együttműködést, és hogy a kereskedőház és a külgazdasági diplomata között hogy néz ki a kapcsolatrendszer, mert akkor egységes és akkor tudunk leginkább dolgozni, ha

van egy értelmezhető együttműködés a kereskedőház és a külgazdasági diplomata között.

Elnök úr azt mondta, hogy nem látja drámainak a magyar-amerikai kapcsolatokat. Én inkább itt Mesterházy Attilával értenék egyet, aki inkább a drámai kifejezést használta vagy legalábbis a hozzászólása erre vonatkozott. Ez az idővel magától nem fog megoldódni. Az a korábbi feltételezés, hogy a konzervatívok erősödésével könnyen kezelhetővé válhat ez a probléma; - azt gondolom, hogy az elmúlt napok-hetek eseményei világossá tették, hogy önmagában a konzervatívok erősödése sem fogja megoldani ezt a problémát. Ezért nem elég a passzív várakozás, egy lépéssorozatra van szükség. Nagyon örülnénk, ha látnánk valamit, nemcsak azt, hogy mi a probléma, hanem a tekintetben, hogy pozitívan ítélt amerikai területek mellett - és ebben egyet tudunk érteni, hogy a gazdasági területen az USA-val jó a viszony, az ide beruházó amerikai vállalatok nem azon gondolkoznak, hogy kimenjenek, hanem adott esetben a profitot újból beruházzák. Ez a része rendben van és örvendetes. De jó lenne látni azokat a lépéseket, hogy a problémás területet hogy akarjuk és mint akarjuk megoldani, mit terveznek.

Javasolnám, hogy a kormány terjesszen be egy jogszabály-tervezetet, amely minden egyes, az államapparátusban dolgozó ember részére kötelezővé tenné az olyan típusú esetek bejelentését, mint ez a kitiltási típusú ügy. Valószínű, hogy pontosabban és egy picit szélesebben meg kell ezt tudni fogalmazni. Nagyon örülnék, ha a kormány ezt kivételes eljárással akár már a jövő héten behozná és tárgyaljuk meg, és fogadjuk el ezt a történetet.

Ráadásul az lenne, jó, ha a nyilvánosságra hozatal nem azt jelentené, hogy a kormányt kell tájékoztatni, hanem a szélesebb közvéleményt tájékoztassa az államapparátus bármelyik embere, ha ilyesmi történik vele.

A Putyinnal való beszélgetés. Azt gondolom, hogy önmagában egy ilyen beszélgetés ténye nem gond. Ez a feladata egy miniszterelnöknek, ez a feladata egy ország felelős vezetőjének, hogy beszélgessen világhatalmak vezetőivel. *(Vona Gábor távozik az ülésről.)*

Az a pikantériája a dolognak, hogy jó lenne Moszkvából megtudni azt, ha volt egy ilyen beszélgetés; akkor talán a miniszterelnök úrnak lehetősége lenne a parlamentet tájékoztatni arról, hogy miről szólt ez a beszélgetés, hogy a Parlament falai között is kapjon az ország háza egy tájékoztatást, hogy mi hangzott el.

Az elmúlt napok eseményeiből sok kérdés felmerült képviselőtársaimtól. Engem egy dolog érdekelne: mi a külügyminiszter úr véleménye Putyin Törökország új szerepével kapcsolatos megszólalásáról, amikor egy érdekes pozícióba helyezte Törökországot ebben a szituációban.

Oroszországról van szó. Egy zárójeles kérdés: történt-e már pénzlehívás ebből a hitelből, amit az oroszok rendelkezésünkre bocsátottak? Vagy egyébként ez csak egy opció, de még nem került le hívásra?

A keleti nyitás politikájával kapcsolatosan: ha van erre lehetőség, mindig elmondom, hogy teljes mértékben egyetértek azzal, hogy gazdaságilag a keleti nyitás politikája ennek az országnak az érdeke. Kína világhatalom. Sokan már azt nézik, hogy gazdasági számok tekintetében mikor lesz a világ első hatalma. Nem lehet nem ott lenni, még akkor sem, adott esetben, ha hullámvölgyek vannak és nem mindig úgy sikerült a keleti, kínai gazdasági együttműködés, ahogy szeretnénk. Persze miniszter úr most itt pozitív számokat tudott mondani, de az fontos, amit képviselőtársam mondott, hogy a gazdasági együttműködést soha ne tekintsük és ne keverjük össze a társadalmi berendezkedés mintául vételével. Bízom benne, hogy ezt a Külügyminisztérium is így gondolja, és a gazdaságról beszél, akkor, amikor keleti nyitás politikáját próbálja mondani.

Egy zárójeles kérdés, ami lehet a következő ülésen az egyik téma: a Külügyminisztérium azért hihetetlen sok feladatot vállalt magára. Azok a források, melyek ott vannak, picit szkeptikus vagyok, hogy elegendőek lesznek-e jövőre. Tervezi-e EU-s forrás bevonását a magyar KKV-k külföldre juttatásában, az Eximbank, a HIPA és a többi tekintetében. Ez egy olyan terület, ami szerintem megfontolásra érdemes, hogy lehetne az expanzió tekintetében bevonni európai uniós forrásokat.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Demeter képviselő asszony!

DEMETER MÁRTA (MSZP): Köszönöm, elnök úr. Üdvözlöm a miniszter urat itt, a bizottság előtt, és nagyon örülök, hogy két hónappal a kitiltási ügy kirobbanása óta feltehetem ezzel kapcsolatos kérdéseimet személyesen is önnek. Rövid leszek, mert szeretném, hogy maradjon elegendő idő, hiszen rengeteg kérdést kapott, hogy mindenre tudjon megfelelően válaszolni.

Az Egyesült Államok nagyon fontos politikai és védelmi szövetségünk, és erre utalt a miniszter úr is; maximálisan egyetérték vele. Több dimenziót is említett a kapcsolatokat tekintve: gazdasági kapcsolatokat és biztonságpolitikát.

Én úgy emlékszem, hármát említett, és nem tért ki a harmadik dologra, amiben említette is, hogy akár viták lehetnek.

Tehát azt gondolom, hogy bármelyik szövetségünkről feltételezni azt, hogy támadná Magyarországot akkor, amikor kritikát fogalmaz meg, az badarság, főleg, hogy nagyon fontos a bizalom szövetségesek között, és azt gondolom, hogy az együttműködésnek nagyon sok dimenziójában ez számtalanszor és évtizedek alatt is bizonyítást nyert. Tehát nem érdemes ilyet feltételezni.

Viszont kíváncsi lennék, hogy a támadások tekintetében hogyan lehet azt értékelni, amikor a miniszterelnök arra biztatja Vida Ildikót, hogy olyan lépéseket tegyen meg a Magyarországra delegált amerikai ügyvivővel szemben és vele kapcsolatban, ami köztudomású, hogy a diplomáciában sem lehetőség nincsen rá, sem pedig nem nevezhető baráti gesztusnak és módszernek meg végképp nem.

Azt szeretném öntől megkérdezni, hogy mi a véleménye erről, hogy a miniszterelnök erre buzdítja Vida Ildikót, illetve visszautasította-e a bécsi szerződés értelmében az amerikai ügyvivőt ért - idézőjelben mondom - fenyegetéseket, hiszen köztudomású, hogy a CÖF, amely egy kormány közeli álcivil szervezet, tett olyan kijelentéseket, amelyek szintén nem engedhetőek meg a diplomáciában, és úgy tudom, hogy a Külügyminisztérium azóta sem foglalt állást ebben, és nem utasította ezt vissza.

A kitiltással kapcsolatban szeretném még megkérdezni, hogy milyen intézkedéseket tett saját hatáskörben október 6-a óta, hiszen később került nyilvánosságra ez az ügy, viszont ön már két héttel a nyilvánosságra kerülése előtt tudott erről. Kit értesített erről az eseményről? A miniszterelnököt értesítette-e, és ha igen, akkor ezt mikor tette meg?

A következő kérdésem az lenne, hogy mivel magyarázza azt, hogy az amerikai közvéleményben volt és regnáló elnökök, illetve most már a szenátus ellenzéki politikusai is nagyon hasonló kritikákat fogalmaznak meg. Ezzel kapcsolatban olvastam olyan híreket, miszerint felveszik majd a kapcsolatot McCain szenátor stábjával. Szeretném megkérdezni, hogy ez megtörtént-e, meg fog-e történni, és ha még csak fog, akkor miért csak a jövőben számíthatunk erre, hiszen lehet tudni, hogy itt a Századvég körülbelül másfélmilliárd forintot kapott, volt miniszter alapítványa is rendszeresen részesül támogatásban és működik, egyébként pontosan azért, hogy mind az adminisztrációval, mind pedig ellenzéki politikussal és stábjaikkal tartsa a kapcsolatot az Egyesült Államokban. Tehát kérdés, hogy akkor ez, ha még csak most veszik fel a kapcsolatot McCain szenátor stábjával, akkor nem volt-e kidobott pénz,

hogy évek óta a kapcsolatok javítására és a folyamatos kapcsolattartására ilyen hatalmas pénzek és milliárdok mennek el.

Illetve több helyen felütötte a fejét az a pletyka, hogy Magyarország is készül - pontosabban a magyar kormány, mert nem egyenlő a kettő -, a magyar kormány készül egy magyar kitiltási listának az összeállítására. Azért is neveztem ezt pletykának, mert tudjuk azt, hogy jelenleg idegenrendészeti szabályozással van lehetőség bűncselekmények és egyéb esetek esetében kitiltani egyéneket Magyarországról, viszont kérdés, hogy politikai megközelítésből készül-e ilyen lista, tervben van-e ez, vagy esetleg az idegenrendészeti szabályozást szeretnék-e módosítani. Azt gondolom, hogy ha politikai okokból kerülne ilyen összeállításra, az azért lenne borzasztó szomorú, mert annak hosszú távon lehet olyan folyománya, ami szerint a magyar állampolgárokat zárja a magyar kormány az országhatárok börtönébe, hiszen egyértelműen hatással lehet a magyar állampolgárok lehetőségeire is egy ilyen dolog hosszú távon.

Szeretném még azt megkérdezni, hogy ilyen körülmények között, amíg a kormány nem tisztázza egyébként ezeket a vádakokat, és látszik, hogy nem teszi meg az érdemi lépéseket azért, hogy helyreálljon egyik legfontosabb szövetségünkkel a viszony - hiszen ez rányomhatja minden más ügyre is a bélyegét -, addig hogyan szeretnék például a transzatlanti befektetési és kereskedelmi partnerséggel kapcsolatos tárgyalásokon a magyar érdeket érvényesíteni, hiszen azt gondolom, hogy azt csak bizalommal és elsősorban hitelességgel lehet, ami a mostani kormánynak egyáltalán nincsen meg.

Köszönöm.

ELNÖK: Miniszter Úr! Még két képviselő jelezte időközben, hogy kérdést szeretne feltenni. Tehát akkor ezek elhangzanak...

SZIJJÁRTÓ PÉTER külgazdasági és külügyminiszter: Persze!

ELNÖK: ...és akkor utána öné a szó. Jó? Balla alelnök úr, utána Bartos Mónika képviselő asszony.

BALLA MIHÁLY (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen a lehetőséget, elnök úr. Kicsit furcsán érzem magam, mert itt elhangzottak olyan képviselői vélemények, hozzászólások, mondjuk, Oroszországgal kapcsolatban, amivel kapcsolatban kicsit tanácstalan vagyok, hogy mit is fogalmaznak meg ellenvéleményként. Mert egyik oldalon, amikor Oroszország gazdasági helyzetét elemezte például Szelényi képviselő asszony, az a nagy helyzet, hogy a szankcióknak van bizonyos hatása, másrészt a szankciónak egy jelentős része - és ez az előreláthatóságot is jelentheti - alapvetően nem érinti az energiabiztonság kérdését. Nézzük akár az Északi Áramlat ügyét, vagy nézzük a tartós fogyasztási eszközök piacát, illetve tartós fogyasztási cikkek piacát.

Alapvetően az, hogy mennyire kiszámítható volt az, hogy a Déli Áramlattal ez fog történni, ez egy fontos kérdés és megérdemel egy elemzést, de a szankciók mögött azért van még egy nagyon fontos dolog, hogy a kőolaj világpiaci ára, illetve a kitermelésnek, ami nem változott, és ez nagyban rontja az orosz kitermelési adatokat, illetve tudjuk jól, ha mélyebben odanézzünk, hogy az orosz energiapiac az, amelyik tulajdonképpen egész Oroszország gazdasági mozgatója, és ebből jelentős részben, gallonra is kiszámolva akár nyugdíjak, bérek fedezetéül szolgáló programozott gazdasági energia, gazdasági gondolkodásmód van Oroszországban. Tehát ebben van egy olyan törés, amit én érzek törésként, ami esetleg az orosz gazdasági pozíciókat befolyásolja, ami mellel 2008-at követően vagy 2008-at megelőzően nem igazán

volt látható, hiszen az orosz gazdaságnak felfelé irányuló fejlődése volt, másrészt pedig Európával és Közép-Európával a gazdasági kapcsolatrendszerében és kereskedelmi rendszerében folyamatos bővülés volt. Tehát egyik oldalon ez az orosz kérdéssel kapcsolatban.

Természetes dolog, hogy egyértelmű, hogy ha a béke és tulajdonképpen az energiabiztonság és a kereskedelem szempontjából nézünk kérdéseket, itt azért a béke kérdésében úgy gondolom, hogy nagyon fontos, hogy Magyarország NATO-tagállamként, része, én úgy érzem, ráadásul a NATO parlamenti delegációjának vezetőjeként úgy gondolom, hogy Magyarország felé egyfajta bizalom is van. Ráadásul, ha megnézzük a biztonságpolitikai mutatókat, illetve megnézzük a katonai és a különböző feladatvállalások mutatóit, akkor Magyarország teljesen egy megbízható és jó szövetségesi partnere bármelyik NATO-tagországnak, és ennek minden NATO-tagország végül is véleményt adott.

Másrészt van egy nagyon fontos jövőbeni esemény, úgy gondolom, a NATO parlamenti közgyűlésének a tavaszi ülészsaka, amelyet Budapest rendez. Tehát itt, a parlamentben rendezzi az Országgyűlés, illetve a NATO Parlamenti Közgyűlés a tavaszi ülészsakát. Alapvetően ez is egy olyan fontos lehetőség, hogy pontosan Magyarországon, Budapesten, Ukrajnával szomszédos országban zajlik majd egy olyan közgyűlés, ahol alapvetően a parlamenti dimenzióban születhetnek különböző vélemények, döntések, adott esetben ajánlások, különösen azért is, mert úgy tűnik, hogy a különböző parlamenti dimenziókat a kormányok és a nemzetközi szervezetek is egyre fontosabbnak tartják, és egyre kiemeltebb lehetőséget kapnak.

Ráadásul a NATO parlamenti közgyűlés tavaszi ülészsakának budapesti rendezése május 15-18 között azt is jelenti, hogy azok a jelentős szereplők, a NATO-főtítkártól kezdve különböző vezetői egyrészt az európai biztonságpolitikának, másrészt a magyarországi kül- és biztonságpolitikának, részesei lehetnek ennek az eseménynek.

Ezt azért mondom el, mert úgy gondolom, hogy nagyon fontos lehetősége annak, hogy Magyarország ez úton is megerősítse az euroatlanti elkötelezettségét, ráadásul a NATO elkötelezettségét. Az, hogy esetleg viták vannak az Európai Unión belül különböző kérdésekben, sok más országgal is van vitája adott esetben az Európai Bizottságnak vagy az Európai Parlamentnek, tehát nem Magyarország az egyetlen példa erre.

Amit kérdésként szerettem volna megfogalmazni, az két olyan dolog, hogy az egyik kérés inkább, a másik pedig kérdés. Az egyik kérés: mivel az Országgyűlésben létrejött az Interparlamentáris Unió 47 tagozata, amely egyrészt a képviselők aktivitását mutatja különböző bilaterális és multilaterális irányokba, kérem a Külügyminisztériumot, hogy használják ezt a lehetőséget. Hiszen a parlamenti diplomácia nagyon sok esetben kiegészíti a kormányoknak a diplomáciai törekvéseit, és nagyon fontos az, hogy a multilaterális viszonyokban és a kétoldalú kapcsolatokban, mi, parlamenti képviselők is aktív részesei legyünk egy külpolitikai megközelítésnek, és erre az Interparlamentáris Unió nagyon jó lehetőség. Ez egy kérés. Tehát azt kérem a miniszter úrtól, hogy ebben segítsék a mi munkánkat is, mi is igyekszünk az önök munkáját segíteni.

A kérdésem pedig Ukrajnával kapcsolatban: a visegrádi négyek alapvetően szomszédos országként kezelhetik Ukrajnát. Van-e egységes álláspont vagy van-e folyamatos egyeztetés Ukrajna esetében mondjuk a visegrádi négyek között? Hiszen ez egy nagyon erős csoport, most már egy nagyon erősen összetartó és egymásra odafigyelő, egymás véleményét nagyon figyelembe vevő fórum. Tehát a kérdésem az, hogy van-e egyeztetés a visegrádi négyeken belül az ukrajnai ügyekkel kapcsolatban? Hiszen ők is ugyanazokkal a problémákkal találkoznak például a szankciók tekintetében legtöbben. Tehát ugyanazokkal a problémákkal találkoznak, mint például

Magyarország, hogy hogyan tudja egyensúlyban tartani például a külkereskedelmi vagy kereskedelmi mérlegét a konfliktusban érintett két országgal.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Bartos Mónika képviselő asszony!

BARTOS MÓNIKA (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Elsőként szeretném a miniszter úrnak megköszönni a mai lehetőséget mint annak a lehetőségét, hogy párbeszédet folytathatunk és kicserélhetjük a gondolatainkat. Azért szeretném ezt megköszönni, mert láthatóan ez nemcsak nekünk, nemcsak a Külügyi bizottság tagjainak fontos, hanem a miniszter úrnak is, ahogy Vona Gábor képviselőtársunk is utalt erre: tehát hogy miniszter úr kezdeményezte a parlamenti frakciókkal, pártokkal a párbeszédet.

Ez azért is fontos, mert ahogy elnök úr is említette és más képviselőtársam is, hogy készül a külgazdasági és külpolitikai stratégia, és hogy milyen stádiumban van, gondolom, miniszter úr válaszában elmondja. Ennek elkészítéséhez is nagyon fontos az, hogy a különböző vélemények párbeszéd formájában elhangozzanak. Ehhez kapcsolódóan szeretnék egy kérdést feltenni.

Egyik korábbi sajtótájékoztatójában miniszter úr említette, hogy a korábbi külügyminiszterekkel is szeretne leülni tárgyalni többek között Kovács László miniszter úrral. Kérdezem, hogy ez milyen stádiumban van? Elkezdődtek-e, megtörténtek-e ezek az egyeztetések? Illetve ha igen, akkor gyümölcsözőek voltak-e és mennyiben voltak sikeresek ezek a tárgyalások?

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Miniszter Úr! Ez lett volna a mondandónk. Még ha egy kis idő marad a viszonzválaszra, akkor kérem, hogy úgy ütemezze a válaszokat.

SZIJJÁRTÓ PÉTER külgazdasági és külügyminiszter: Persze, természetesen.

ELNÖK: De egy szűk fél órát tudunk a rendelkezésére bocsátani. Parancsoljon, miniszter úr.

Válaszok

SZIJJÁRTÓ PÉTER külgazdasági és külügyminiszter: Szívesen maradok, amíg kell. Nyugodt lehet minden képviselőtársunk, minden kérdésére, amit még a második körben szeretne föltenni, természetesen válaszolni fogok.

Sorrendben haladnék. Mesterházy Attila képviselő úr kérdéseire. - A miniszterelnök úr tegnap az orosz elnök kezdeményezésére beszélt Vlagyimir Putyinnal. Alapvetően 3 témát érintettek. Az első természetesen a Déli Áramlatra vonatkozó orosz döntés volt. Szeretném azt határozottan leszögezni, hogy korábban semmifajta információval nem rendelkezünk erről a döntésről, és nemcsak mi, hanem sem az osztrák, sem a szerb külügyminisztérium nem rendelkezett semmifajta információval. Mi, külügyminiszterek természetesen a bejelentést követően azonnal egyeztettünk. Az elmúlt hetet gyakorlatilag együtt töltöttük a NATO és az EBESZ külügyi csúcstalálkozóin, valamint az Iszlám Állam elleni koalíció csúcstalálkozója miatt.

Tehát nyugodt szívvel mondhatom önnek is meg Szelényi képviselő asszonynak is, hogy egyik részes állam - tehát sem a szerbek, sem az osztrákok - külügyminisztériuma nem tudott erről a döntésről; a bolgárokkal valóban nem egyeztettünk. De ugyebár a sajtónyilvános indokolásban az orosz elnök részéről azért

hallhattunk néhány utalást arra vonatkozóan, hogy miért hozták ezt a döntést. Ezt megerősítette a tegnapi telefonbeszélgetésben is.

Kitért arra, hogy Törökországgal energetikai területen az eddiginél szorosabb együttműködés várható. Ezt is lehetett látni a hírekből. Pontosan ezért mondom én azt Önöknek, hogy szerintem nekünk rossz hír, ha az Oroszországból származó gáz nem rajtunk keresztül, nem a mi érintésünkkel kerül Közép-Európába. Törökország törekvése szerintem egyértelmű: regionális energiaelosztó központ szeretne lenni. Nyilvánvalóan nekünk az lett volna az érdekünk, ha mondjuk sokkal inkább Közép-Európában van egy ilyen kapacitás, de ez mindenesetre új helyzetet teremt a számunkra valóban.

Beszéltek még arról is, hogy a csökkenő kétoldalú kereskedelmi forgalomra való tekintettel újra kell dinamizálni a kétoldalú együttműködést. Mesterházy képviselő úr helyesen idézte itt, hogy az Oroszország irányába történő exportunk csökkent, sőt, továbbmegyek, képviselő úr: az Ukrajna irányába történő exportunk is csökkent. Azt gondolom, hogy ilyen körülmények közepette ez nem meglepő. Amikor az Európai Unió úgy dönt, hogy gazdasági szankciókat léptet életbe Oroszországgal szemben, aztán Oroszország kormánya úgy dönt, hogy embargót hirdet az európai uniós tagországokkal szemben, ez nyilvánvalóan a magyar gazdaságra, a magyar külgazdaságra, a magyar exportadatokra ilyen hatással van.

Én inkább abban kérném a segítségét, hogy működjünk együtt annak érdekében, hogy ennek a hatását minél inkább csökkenteni lehessen. Ezért tárgyalunk több FÁK-tagországgal, néhány olyan szomszédos országgal, akiktől ebben az ügyben valamifajta együttműködést vagy előrelépést remélhetünk. Abban is megállapodott az elnök úr és a miniszterelnök úr, hogy a gazdasági vegyes bizottság lesz továbbra is a területe a gazdasági-kereskedelmi típusú egyeztetéseknek.

A Déli Áramlat kapcsán - ezt is külön kérdezte a képviselő úr - még egyszer csak azt tudom aláhúzni, hogy szerintem helyes döntés minden létező diverzifikációs módot támogatni. Az az érdekünk itt, Közép-Európában, hogy minél több forrásból, minél több útvonalon tudjuk beszerezni a gázt.

Lett volna egy olyan projekt, amire az elnök úr utalt, a Nabucco, ami egyszerre mind a két feltételnek eleget tett volna. Ez azonban nem valósulhatott meg rajtunk kívül álló okok miatt. A mostani helyzet világosan mutatja, hogy jelenleg nincs a láthatáron olyan projekt - legalábbis egyelőre nincs a láthatáron olyan projekt -, ami a Déli Áramlathoz hasonló gyorsasággal, a Déli Áramlathoz hasonló közeli jövőben meg tudna valósulni és Magyarország számára előrelépést tudna jelenteni.

Természetesen keressük az egyéb lehetőségeket, hiszen az azerbajdzsáni gáz rövid időn belül el fog jutni Délkelet-Európába. Az orosz gázt el fogják adni Törökország irányába, tehát nyilvánvalóan ez új lehetőségeket jelent. De most ezeket kell nekünk vizsgálni.

Ami a Magyarország és az Egyesült Államok közötti kapcsolatokat illeti, tisztelt képviselő úr és képviselő asszonyok. Nem véletlenül utaltam arra az elején, hogy szerintem három területe van az együttműködésünknek: ebből kettő kiválóan működik: a kereskedelmi, befektetési és gazdasági együttműködés. Itt a számok önmagukért beszélnek, azt gondolom. Több mint 9 milliárd dollárnyi amerikai működő tőke van jelenleg az országban. Utaltam arra, hogy több megállapodás is kötött az elmúlt időszakban újabb amerikai beruházásokról. Több mint 80 ezer embert foglalkoztatnak ezek a vállalatok. Az exportunkat jelentősen növelni tudtuk az első 9 hónapban. Tehát azt gondolom, hogy a gazdasági-kereskedelmi, befektetési együttműködésre nem lehet panasz.

Ugyanígy a biztonsági védelmi, együttműködésünk is kiváló. Utaltam arra, hogy a NATO legutóbbi külügyminiszteri tanácskozásán egyértelmű elismerés övezte a magyar intézkedéseket. Utána, amikor annak az 59 országnak a külügyi vezetője

ülésezt - ahol az Iszlám Állam elleni fellépésről tárgyaltunk -, ott egyértelműen szintén elismerést váltott ki az, hogy növeljük a jelenlétünket, hogy Erbilbenfőkonzulátust nyitottunk, és hozzájárultunk humanitárius segítségnyújtással, illetve különböző haditechnikai anyagokkal ahhoz, hogy az Iszlám Állam elleni küzdelem hatékony tudjon lenni.

Tehát a védelmi típusú együttműködés is, azt gondolom, hogy zökkenőmentesen működik, a politikai együttműködés viszont számos nyitott kérdéstől terhelt. Ebben önöknek teljesen igazuk van. Ezt soha nem rejtettem véka alá, én mindig ezt mondtam.

Azt is el tudom önöknek mondani, hogy egyetértek, ha azt mondják, hogy Magyarországnak elemi érdeke lenne ezeket a konfliktusokat vagy nyitott kérdéseket a lehető leghamarabb lezárni. Ez így van. Mert én nem gondolom, hogy lenne olyan külügyi vezető itt, Magyarországon, aki azt gondolná, hogy nagyon jó, hogy így van az Amerikai Egyesült Államokhoz fűződő politikai kapcsolatrendszerünk. Mert ez rossz, hogy így van. Nyilvánvalóan sokkal könnyebb külügyi stratégiát végrehajtani, ha a nyitott kérdéseket le tudjuk zárni az Amerikai Egyesült Államokkal a politikai együttműködés tekintetében.

De egy dolgot szerintem azért ne tévesszünk szem elől, tisztelt képviselőtársaim. Elhangzottak vádak magyar állampolgárokkal szemben, magyar kormányzati tisztségviselőkkel szemben. Azt gondolom, hogy ha elhangoznak vádak, súlyos vádak, akkor a vádlótól jogosan kérik azt az illetékesek is, meg mi is mint a magyar kormány, hogy legyen kedves konkrétan megnevezni azokat az ügyeket, amelyek alapján ezeket a vádakot megfogalmazták. Mert úgy általában ez, hogy korrupció gyanúja merült fel, vagy korrupciós esetek voltak állítólag, azt gondolom, kevés. Ha mi egymással szemben fogalmaznánk meg ilyen durva vádakot, akkor tőlünk is kölcsönösen elvárható lenne, hogy azt bizonyítékokkal és konkrét esetekkel támasszuk alá. Tehát szeretném önöknek elmondani, hogy a legegyszerűbb érdekünk, hogy az Egyesült Államokkal való politikai kapcsolatrendszerben a nyitott kérdéseket minél előbb le tudjuk zárni.

A keleti nyitás tekintetében Mesterházy képviselő úrnak szeretném mondani, hogy szerintem a keleti nyitás stratégia pontosan rámutat azokra a kihívásokra, amelyeknek meg kell felelnünk. Nem javaslom azt, hogy dugjuk homokba a fejünket, nem javaslom azt, hogy mondjuk akkor azt, hogy akkor a keleti kapcsolatrendszer építésére nem kell kapacitásokat fordítani. Mert ezt rajtunk kívül mindenki csinálja. Tehát szerintem - hogy is mondjam? - nyugodtan mondhatjuk azt, hogy irigyeljük az Egyesült Államok és például Kína gazdasági együttműködésének szorosságát. Irigyeljük egy-két nagy európai uniós tagország és egy-két ázsiai ország együttműködésének szorosságát. Nyilvánvalóan ezért próbálunk zászlós hajó szerepet játszani a Kína-Közép-Európa-együttműködésben, amelyet szintén sokan támadnak pár európai uniós szintről is. De én azt gondolom, hogy nem szabad nekünk engedni, keményen ki kell állni a saját érdekeinkért, és nem oroszbarát, meg Amerika-barát, meg nem tudom én, milyen barát politikát kell folytatni, hanem, amikor külpolitikát folytatunk, akkor a magyar érdeket kell nézni.

Azt gondolom, hogy Magyarországnak az az érdeke, hogy hasonlóan a barátainkhoz, versenytársainkhoz, szövetségeseinkhez - ahogy tetszik -, nekünk is erős keleti kapcsolatrendszerünk legyen. Én helytelen taktikának vagy politikának gondolnám azt, hogy azt mondanánk, hogy innentől kezdve kínai kapcsolatrendszerre nekünk nem kell kapacitásokat helyezni, vagy a japán, vagy a koreai kapcsolatrendszerre.

Abban igaza van a képviselő úrnak, hogy a számok nem minden esetben pozitívak. Így van. De erről beszéltem, hogy komoly kihívásaink vannak. Például, hogy az arab országokban - lesz olyan arab ország az év végén, tisztelt képviselő úr, majd

nyilván el is fogják mondani, ahol 80-90 százalékos visszaesésünk lesz az exportban, döntő többségében, majdnem kizárólag azért, mert nagy nemzetközi vállalati stratégiai döntés született arról, hogy Magyarországon bizonyos termékeket nem állítanak elő. Például nekünk Szaúd-Arábiába irányuló exportunk egy jelentős részét jelentették a Nokia-termékek.

Tehát azt gondolom, tisztelt képviselő úr, hogy itt nekünk ebben a feladatot kell látni, és a feladat az, hogy minél több lábra kell állítani a külgazdaság szerkezetét, minél több magyar kis- és közepes meg nagyvállalkozás legyen abban az erőben, hogy exportálni tud, és ne függjünk olyan mértékben, mint most, egy-két nagy nemzetközi vállalati stratégiai döntéstől, amihez, nyilván önök is belátják, csak nem mondhatják, a magyar kormányzati gazdaságpolitikának sok esetben semmi köze nincsen.

Külpolitikai fordulatot pedig, tisztelt képviselő úr, nem tartok indokoltnak, tekintettel arra, hogy nem pártolnám azt, hogy mondjuk, ne a transzatlanti kapcsolatrendszerünket tekintsük a hagyományosnak, nem pártolnám azt, hogy ne tegyünk kapacitásokat a keleti kapcsolatrendszer építésébe, nem pártolnám azt, hogy ne akarjunk gazdasági érdekeket érvényesíteni. Tehát én azt gondolom, hogy itt most ebben az ügyben a politikák konzekvens véghezvitelére van szükség.

Ami Hoffmann Rózsa képviselő asszony kérdéseit illeti, a frankofón ügyet komolyan vesszük, miniszteri biztost neveztünk ki ebben az ügyben. Az EBESZ külügyminiszttereknek találkozóján a múlt héten részt vettem, több kétoldalú találkozót is folytattam. Az EBESZ missziójához Ukrajnában jelentős mértékben hozzájárulunk. Egyébként a NATO külügyminiszttereknek találkozóján azt is elismerés övezte, hogy százezer euróval támogatjuk azt a NATO-alapot, ami az ukrán kiberbiztonsági fejlesztéseket mozditja elő, a nagykövetekkel pedig természetesen rendszeres a kapcsolatunk, gyakran megfordulnak a minisztériumunkban.

Ami Vona Gábor frakcióvezető úr kérdéseit illeti, ha lehet, akkor a jegyzőkönyvnek válaszolnék, nehogy utólag az a vád érjen, hogy nem tettem meg. Az ellenzékkal való egyeztetést és úgy általában a parlamenti pártokkal való egyeztetést én fontos kérdésnek gondolom. Amikor legutóbb szeptemberben találkoztunk, és módom nyílt elmondani az elképzeléseimet, akkor én már jeleztem, hogy igényt és számot tartanék arra, hogy a parlamenti pártokkal rendszeresen egyeztessenek. Két ilyen hét-, illetve nyolcpártinak szánt egyeztetésre már sor is került az idei esztendőben. Még egyszer fogom kérni a pártoktól azt, hogy biztosítsák a képviselőket egy ilyen megbeszélésen, ahol az elkészült külügyi és külgazdasági stratégia tervezetét szeretném a rendelkezésekre bocsátani tanulmányozás céljából.

Vona frakcióvezető úr a függőségek feloldásáról beszélt. A keleti nyitás stratégia arról szól, hogy két lábon álljon a külgazdasági stratégiánk, ne azon, hogy a másikon. Tehát én nem értek egyet se azzal, ha csak az európai meg transzatlanti lábunkon állunk, meg azzal se értenék egyet, ha valaki azt szorgalmazná, hogy csak a keleti nyitás lábunkon álljunk. Szerintem egyszerre kell csinálni mind a kettőt, ez vezethet a függőségek feloldásához.

Az Oroszország és Európa közötti kapcsolatokról azt gondolom, hogy az elmúlt időszak világpolitikai eseményei nyomán az Európai Unió a versenyképességének egy komoly részét elveszítette, ugyanakkor azt is gondolom, hogy ezt illene visszaszerezni. Ebből a szempontból nélkülözhetetlennek gondolom azt, hogy újra tudjuk építeni az Oroszország és Európa közötti partneri együttműködést, ami a kölcsönös előnyökön tudna nyugodni, és egyfajta ilyen egészséges, kiegyensúlyozott együttműködés lenne. Ezzel nem egyedül vagyunk így. Olvashatjuk a német kancellár és a német külügyminiszter javaslatait arra vonatkozólag, hogy a gazdasági, kereskedelmi konzultációk milyen módon induljanak el a különböző integrációk között.

Tisztelt Képviselőtársaim! Szelényi képviselő asszonynak szeretném mondani - bár azt hiszem, hogy nagyjából érintettem most már majdnem mindent, amit volt kedves elmondani -, hogy én nem gesztusokban hiszek, hanem a magyar érdekek képviseletében. Tehát amennyiben arra számít, hogy gesztuspolitikát fogunk folytatni külpolitika címszó alatt, akkor sajnos azt kell mondjam, hogy ez egészen biztosan nem a célom.

A diverzifikációról. Szerintem már szeptemberben is volt egy ilyen eszmecsere közöttünk a miniszterjelölti meghallgatásomon. Akkor is fel tetszett vetni ezt a kérdést, én akkor is elmondtam, hogy szerintem Magyarországnak az az érdeke, hogy minden diverzifikációs ügyet támogasson, legyen az az útvonalak vagy a források diverzifikációja. Nem látom annak okát, hogy miért jó nekünk az, ha mondjuk, nem rajtunk keresztül halad a keleti gáz szállítása, hanem más országon keresztül. Tehát én továbbra is abban hiszek, hogy minél több forrás és minél több útvonal szükséges a közép-európai hosszú távon biztonságos energiaellátáshoz.

Paks kapcsán szeretném önnek jelezni, hogy nem tartozik a mi hatáskörünkbe az ügy. Ezt Oláh képviselő úrnak is mondom, hogy ennél fogva aztán nem tudok önnek választ adni arra, hogy a hitellehívás részben, egészében történt-e, nem történt-e.

Az európai uniós ügyek egy részének Miniszterelnökséghez való kerülését pedig, ha jól emlékezem, már valamikor olyan 2013-ban felvettem a miniszterelnök úrnak, hogy ha majd nyerünk 2014-ben a választáson, és ha úgy alakul, hogy mi határozzuk meg az ország külpolitikáját, akkor én javasoltam neki azt, hogy szerintem egy külgazdaság fókuszú külpolitikát folytassunk, javasoltam azt, hogy a külgazdasági felelősségeket telepítse a Külügyminisztériumhoz. Javasoltam már akkor neki azt, hogy szerintem a kultúrdiplomáciai kérdések is kerüljenek a külügyhöz, tekintettel arra, hogy akkor egy tényleg integrált intézményrendszer jön létre, és javasoltam neki azt is, hogy az európai uniós ügyeknek azt a részét, amiből fakadó feladatok inkább belpolitikai és szakmai jellegűek, azokat ne tartsa a Külügyminisztériumnál, mert azt gondolom, hogy ezeknek nem ott van a helyük. Tehát én 2013 óta képviselem ezt az álláspontot, örülök neki, hogy végre megtörtént a felelősségi körök elosztása úgy, hogy a Külügyminisztériumban azok a felelősségi körök maradtak, amik külügyi jellegű feladatkörök az Európai Unióval kapcsolatban, és az Európai Unióval kapcsolatos belpolitikai ügyek pedig a Miniszterelnökséghez kerültek koordináció miatt. Szerintem ez így van jól, és ez a mi működési hatékonyságunkat is szolgálni fogja.

Demeter Márta képviselő asszonynak szeretném mondani, hogy értem én a játékot a szavakkal, csak azt gondolom, érdemes lenne a tényekhez tartanunk magunkat. Önök engem eddig egyszer hívtak meg. Egyszer; körülbelül 6 nappal az előtt, hogy jönnöm kellett volna. Még meg sem kaptam a meghívót, a sajtóból értesültem arról, hogy önök itt, a bizottsági ülésen ezt megbeszélték. Azonnal jeleztük az elnök úrnak, hogy arra az időpontra vonatkozóan - 6 nappal későbbre - nekem meghívásom van Pekingbe a kínai külügyminiszter úrtól.

Azt gondolom, hogy helyes döntést hoztam, amikor arra kértem önöket, hogy halasszák egy picit a bizottsági meghallgatásomat, tekintettel arra, hogy nem szívesen mondtam volna le a kínai külügyminiszterrel való tárgyalásomat. Önök egy hétfői napra akartak engem meghívni, én jeleztem, hogy szerdán nagyon szívesen itt vagyok. De én önöktől azt a választ kaptam, hogy ne jöjjenek szerdán, hanem hétfőn jöjjen az államtitkárom!

Jó lenne, ha egymás között megbeszélnék, hogy akkor számítanak-e rám vagy sem, és utána nem adnának ezzel ellentétes nyilatkozatokat. Azóta pedig nem kaptam meghívást - még egyszer mondom, szívesen jövök, de talán annyi rugalmasságot elvárhattam volna önöktől is, hogy ha hétfőre hívnak 6 nappal előtte - és szerdán tudok jönni, mert hétfőn-kedden nem nyaralok, hanem Pekingben tárgyalásokat folytatok -,

akkor önök szerdára lehetővé teszik a meghallgatásomat. Nem tették. Ezt nagyon sajnálom. Azóta is bármikor jöttem volna.

Az sem titok, hogy az önök pártelnökének és frakcióvezetőjének rendszeresen jeleztem, hogy milyen időpontokban állok nagyon szívesen rendelkezésre. Azt a választ kaptam, hogy jó, akkor majd a december 8-i, tehát a mostani, éves meghallgatáson majd akkor ezt tudjuk le.

Tehát egymás között itt, a bizottságban, meg a frakción belül legyenek kedvesek beszélni! Én szívesen tartom a kapcsolatot minden frakciótaggal önöknél, csak nekem egyszerűbb a frakcióvezetőjükkal beszélni, és azt gondolom, hogy amit ő mond, az frakcióálláspontként interpretálható.

Mint ahogyan azt is szeretném önnek jelezni, hogy még az Egyesült Államokból - amikor hírt kaptam, hogy önök hívnak - felhívtam a frakcióvezetőket és jeleztem számukra, hogy a washingtoni tárgyalásaimon mi történt, így Tóbiás frakcióvezető urat is tájékoztattam, mint ahogyan önök mindig meghívót kapnak a parlamenti pártokkal való egyeztetésre. Legutóbb sajnos nem képviseltették magukat. Frakcióvezető úr azt jelezte, hogy a következőn már fogják. Örömmel látom majd a delegáltjukat ezen az egyeztetésen.

A politikai nyitott kérdésekre válaszoltam már korábban. Vida Ildikó milyen lépéseket tegyen megrágalmazása kapcsán? Nézze, én azt gondolom, hogy neki mint magyar állampolgárnak pont annyi eszköze van, mint adott esetben önnek mint magyar állampolgárnak. Ha önnel szemben elhangzik egy vád, hogy ön konkrét korrupciós ügyben vett részt és a vádló nem mondja meg, hogy mi ez, nyitva hagyja a kérdést, akkor ön jogi úton kérheti annak tisztázását, hogy vajon ez az állítás megfelelt-e a valóságnak vagy sem.

Azt gondolom tehát, hogy mindannyian könnyebb helyzetben lennénk, ha az Egyesült Államok nagykövetsége, kormánya - ahogy tetszik - a megfelelő információval akár Vida Ildikót, akár a nyilvánosságot egyébként ellátná, hogy milyen információk alapján fogalmazták meg az álláspontjukat Vida Ildikó és összesen 6 magyar állampolgár kapcsán.

Egyébként minden egyes alkalommal, amikor mi konzultáltunk az Egyesült Államok budapesti ügyvivőjével, akkor számunkra azt a tényt jelezte, hogy kitiltásról hoznak vagy hoztak döntést, azonban sem az okokat, sem a személyeket nem jelölték meg. Sok kérésünk ellenére sem tettek így. Természetesen a miniszterelnök urat az amerikai ügyvivő látogatásáról, illetve vele való konzultációról tájékoztattam és mindarról, amit nekünk elmondott. Ott, abban a beszélgetésben is az a kérdés hangzott el, vajon kik ők és miért, de erre a kérdésre nem tudtam választ adni, tekintettel arra, hogy az amerikai ügyvivő erre vonatkozólag nem közölt velem részleteket.

A washingtoni nagykövetségünk minden, az amerikai politikai életben meghatározó szereppel rendelkező vezetővel és azok stábjával kapcsolatban van. Ez a nyilatkozat úgy értendő, hogy ebben az ügyben felveszi a kapcsolatot McCainé úr stábjával. Fel is vette. Szapáry nagykövet úr levelet is írt a szenátor úrnak. Azt gondolom, hogy a szenátor úr szavai önmagukat minősítették, tehát azokat vissza kell utasítani. Azt gondolom, hogy egy demokratikusan megválasztott miniszterelnökről nem illik, nem szabad így beszélni, és azt gondolom, hogy ezt a kijelentést nekünk vissza kell utasítani. Az is látszik, ha valaki kizárólag a sajtóhíradásokból próbál tájékozódni arról, hogy mi zajlik egy országban az járhat úgy, hogy olyan állításokat fogalmaz melyek a valóság állapotát nélkülözik.

Én nem tudok arról, hogy bármifajta, amerikai személyekből álló kitiltási lista készülne a kormányzat berkein belül, illetőleg a transzatlanti szabad kereskedelmi megállapodás ügyében szeretném elmondani önnek, hogy mi ennek elkötelezett támogatói vagyunk. Mesterházy képviselő úr kérte az erre vonatkozó dokumentációt.

Ezt még ma el fogom neki juttatni: amit eddig a kormányzaton belül erre vonatkozólag számításokat és elemző munkát végeztünk, azok szerintem kifejezetten pozitívak, tehát a GDP néhány tized százalékos növekedését, a magyar export jelentős növekedését tudná magával hozni egy kellően ambiciózus transzatlanti megállapodás.

Itt az átláthatóság, a transzparencia szerintem fontos kérdés. Szerintem fontos, hogy a tárgyalások úgy menjenek végbe, hogy arról az európai nyilvánosság ismerje a részleteket, illetőleg fontosnak tartom azt is, hogy mindazok a vívmányok, amiket eddig megszereztünk, ne sérülhessenek a tárgyalások során.

Oláh képviselő úrnak szeretném mondani, hogy köszönjük a javaslatokat. Megfontoljuk, mindig szívesen állunk a beszámolókra vonatkozó meghívók elé. A külső források bevonása esetében pedig itt talán azt hiszem, a felvetésben is elmondtam, hogy az EIB-vel éppen nemrégiben írtunk alá egy 200 millió eurós hitelkeretszerződést, amely a magyar kis és közepes cégek exportexpanszióját segíti, tehát továbbra is mindenfajta külső forrást igyekszünk bevonni annak érdekében, hogy a magyar exportot, főleg a magyar vállalkozások exportját növelni tudjuk.

Balla alelnök úrnak jelezném, hogy a parlamenti diplomáciára számítunk a továbbiakban is, tehát az együttműködésre mindenképpen nyitottak vagyunk. A v4-ekkel rendszeresen egyeztetünk nemcsak Ukrajna-ügyben, hanem minden más kérdésben. Azt gondolom, hogy az álláspontunk abban ugyanaz, hogy a nemzetközi jog durva megsértését mindannyian határozottan visszautasítjuk, illetőleg mindannyian a gyors és tárgyalásos megoldásban vagyunk érdekeltek.

Bartos Mónika képviselő asszonynak pedig szeretném mondani, hogy igen, komolyan gondoltam ebben a tekintetben is, amit mondtam, tehát a volt külügyminiszterekkel felvettem a kapcsolatot. Martonyi miniszter úrral rendszeresen egyeztetek, és már találkoztam Kovács László külügyminiszter úrral is, és kifejezetten jó beszélgetésünk volt. Arra kértem Kovács László volt külügyminiszter urat, hogy tegye számomra lehetővé, hogy időről időre megkeressem, és ő ez előtt nyitottságot mutatott, úgyhogy a konzultáció vele és Martonyi Jánossal is megindult.

Köszönöm szépen.

További kérdések

ELNÖK: Mesterházy Attila és Szelényi Zsuzsa képviselők jelentkeztek még. Parancsoljanak!

MESTERHÁZY ATTILA (MSZP): Nagyon szépen köszönöm, elnök úr.

Köszönöm szépen a miniszter úrnak a választ. Csak egy-két dolgot mondanék a pontosítás végett, mert talán akkor jobban fogjuk egymást is érteni. Csak a részletek végett: kétszer akartuk a miniszter urat meghívni, úgyhogy mi is fogunk a frakcióvezetőnkkel beszélni, ön is beszéljen akkor a Külügyi bizottság elnökével.

Az elbocsátásokról is szerettünk volna egy tájékoztatót kérni a miniszter úrtól, hogy kiket bocsátanak el, miért, számít-e a teljesítmény. Ezek voltak azok a kérdések, amiket föl akartunk tenni, és hogy mi alapján választanak ki nagyköveteket, hiszen ha jól tudom, nemsokára meghallgatunk az Egyesült Arab Emírátságokba is például egy új nagykövetjelöltet, aki jordán állampolgár, és a sajtóban is fölreppentek a hírek - legalábbis kettős állampolgár -, hogy ő valamifajta pénzváltóként kezdte itt Magyarországon a tevékenységét. Ezért szeretttük volna, ha ezeket látjuk és tisztázzuk. De most nem ez a fő téma.

Nem szeretném, ha a miniszter úr félreértené vagy a jegyzőkönyvben rosszul szerepelne. Én nem arról beszéltem, hogy a keleti nyitás káros, arról beszéltem, hogy a keleti nyitás, az a fajta két lábon állás nem olyan eredményeket hoz, mint amiről önök beszélnek. Ez az egyik.

Kettő. Azért amellet ne menjünk el szó nélkül, hogy önök 2008-ban kampányt indítottak az ellen, hogy az akkori magyar kormány aláírja a Déli Áramlat szerződését. 2008-ban valamikor egy szlovákiai konferencián a jelenlegi miniszterelnök úr úgy fogalmazott, hogy puccsot hajt végre a magyar kormány a saját népe ellen, ha ezt az egyezményt aláírja. Csak arra kívántam felhívni a figyelmet, hogy mintha az üléspontjuk határozná meg az álláspontjukat ezekben a kérdésekben.

Tehát amikor egy korábbi kormány törekedett arra, hogy geopolitikai megfontolásból a nemzeti érdekeket úgy képviselje, hogy egy harmonikus viszonyra törekedjen Oroszországgal, akkor ahogy többen fogalmaztak, mi oroszbarátnak voltunk kikiáltva és nagyon sokan mentek az Egyesült Államokba - bocsánat, hogy ilyen egyszerűen fogalmazok - feljelenteni a magyar kormányt, hogy mit tesz és mit nem tesz.

Tehát én pusztán csak arra szeretném felhívni a figyelmét, hogy ebben a tekintetben nem azokat az eredményeket hozza szerintünk ez a program, illetőleg, hogy korábban más volt a véleménye a Fidesznek, és örömmel nyugtázzuk azt, hogy változott ez az álláspont ilyen szempontból.

A másik, hogy úgy fogalmazott miniszter úr, hogy közös feladatunk az, hogy segítsük a különböző kereskedelmi kapcsolatok felpörgetését, ha bármilyen eszköze is van erre egy ellenzéki képviselőnek. Én meg azt hadd kérjem, hogy amikor ezt tesszük, akkor ne támadjanak bennünket ezért. Mert az elmúlt időszakban is volt több olyan támadás a Fidesz részéről, amikor pont ezzel a céllal tárgyaltunk külföldi beruházókkal, cégekkel, hogy Magyarországra jöjjenek, akkor viszont pellengérré voltunk állítva ezekért a tárgyalásokért. Tehát a kettős beszéd az, amit számon szeretnék kérni ilyen szempontból, vagy a figyelmébe szeretnék ajánlani a miniszter úrnak.

A második kérdés, hogy arra nem válaszolt konkrétan a miniszter úr, hogy mit kíván tenni az USA-magyar kapcsolatok javítása érdekében. Tehát a levelezés valószínűleg nem fog eredményre vezetni. Egy ideig azt mondták, hogy a balliberális körök támadják Magyarországot az USA-ból - McCain szenátort nehéz lenne mind baloldalisággal, mind liberalizmussal ilyen értelemben vádolni. Tehát látszik, hogy ez ennél egy kicsit komplexebb probléma, mintsem, hogy rá lehessen húzni, hogy egyik vagy másik politikai párt az Egyesült Államokban a sajtóból rosszul tájékozódik.

Feltételezem, hogy a korábbi amerikai elnök, Bill Clinton vagy éppen a jelenlegi elnök nem a sajtóból tájékozódik, amikor kritikákat fogalmaz meg Magyarországgal szemben. Vagy amikor itt járt Clinton külügyminiszter asszony Magyarországon, akkor nem hiszem, hogy pusztán a sajtóból tájékozódott volna ezekkel kapcsolatban. Tehát ezért továbbra is kérdezném azt, hogy mik lesznek a konkrét lépések, hogy ezt a fajta mozgásterünket tudjuk bővíteni.

Ez azért fontos, mert ön sokat beszél a nemzeti érdekről, és sokat beszél arról, hogy ugyanazok az orientációi, mint amik korábban is voltak, de valahogy mégsem ez a hangulat, mégsem ezt látják sem a magyar emberek, sem a diplomáciai testületek tagjai, sem más országok politikusai. Tehát valahol akkor az éterben probléma lehet, hogy ha ön azt mondja, hogy minden rendben van, ugyanazt a politikát folytatják ebben a tekintetben, mint a rendszerváltáskor megválasztott kormány, amit kitűzött külpolitikai hármass prioritást, és mégsem ez az érzete ezeknek a partnereinknek, hogy a magyar kormány valóban ezek szerint járna el. Tehát ezért kérdeztem azt, hogy ilyen körülmények között nem kell-e valahogy tettekkel is jobban mutatni ezt a fajta elköteleződést, hogy valóban ez a lehetőség nemzeti érdekérvényesítésre bővíthessen.

Nagyon üdvözlöm a nyitottságát a miniszter úrnak. Szerintem ez egy nagyon fontos erény. Annak is örülök, hogy ezt a stratégiát két hónap után végre meg lehet kapni, hiszen szerintem is fontos, hogy erről egy nyitott vita legyen vagy egy információcsere legyen. És én ezt javaslom a miniszter úrnak a többi kérdésben is,

hogy érdemes a nyitottság, mert akkor egy csomó kérdés nem vetül fel. Én a különböző önéletrajzokat is nyilvánosságra hoznám, miniszter úr, a Külügyminisztériumban, mert az nem találgatásra ad okot, hanem akkor mindenki láthatja, hogy nincsen semmi titok sem az ön kvázi kabinetfőnökének az önéletrajzában, sem más önéletrajzokban, ami miatt alkalmatlanok lennének esetleg arra a feladatra, amire ön megbízta őket a Külügyminisztériumban.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Szelényi Zsuzsa képviselő asszony!

SZELÉNYI ZSUZSANNA (független): Köszönöm szépen a szót. Sajnálom, hogy külügyminiszterként az évszázad nemzetközi biznisze, Paks ügyében nem volt véleménye, de remélem, egy másik alkalommal azért tudunk erről majd beszélgetni.

Ami a Déli Áramlat felfüggesztését illeti, én nem gondolom, hogy emiatt sajnálkozni kell, hacsak annyira nem, amit korábban is mondtam, hogy mégiscsak az ön minisztériuma nem volt képes előre jelezni ezt az orosz döntést annak ellenére, hogy az orosz elképesztően rossz gazdasági helyzet és politikai elszigetelődés már jó ideje napirenden van az elmúlt hónapokban.

Amiért nem kell a Déli Áramlat miatt szomorkodni, az az, hogy nyilván önök is tisztában vannak azzal, hogy az egész világ energiapiaca rendkívüli átalakuláson megy jelenleg keresztül. Önök a Déli Áramlattal és a paksi projekttel arra készülnek, hogy Magyarország energiaellátását lényegében 90 százalékban az orosz piachoz kössék. Éppen idő van, hogy ezt a fáziskéséses keleti orosz odatekintést feladják, és most, hogy az energiatermelés szempontjából az egész világ helyzetbe kerül lényegében, körülnézzenek szerte a világban, akár Európában is, nem kell a továbbiakban Oroszországtól függenie Magyarországnak.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Miniszter úr, szabad a pálya.

Szijjártó Péter válaszai

SZIJJÁRTÓ PÉTER külgazdasági és külügyminiszter: Köszönöm. Nem akarok visszaélni a bizottsági tagok türelmével. Annál is inkább, mert azért elég sok dologban egyetértettünk szerintem itt az elhangzottak kapcsán.

Azt az álláspontomat szeretném megerősíteni, amit szeptemberben is megerősítettem - akkor néhányukkal önök közül itt találkozhattam, talán Mesterházy képviselő úr nem volt ott -, hogy szerintem a magyar külpolitika eredményessége szempontjából az segítséget jelent, ha a különböző oldalak politikai szereplői nem is értenek egyet mindenben, de legalább értik egymást, és én erre kívánok energiát fektetni.

Azt gondolom, hogy én ennek az elmúlt, mondjuk, két hónapban adtam is tanújelét. Továbbra is szeretném fenntartani azt, hogy egyeztessünk a parlamenti pártokkal, továbbra is szeretném fenntartani azt, hogy a frakcióvezetőket a legfontosabb ügyekről tájékoztassam, továbbra is fenntartom azt a megállapodásunkat, hogy nemcsak egyszer, hanem kétszer is, vagy szükség esetén többször eljövök a bizottság elé, és szívesen válaszolok minden típusú kérdésre, egész egyszerűen azért, mert azt gondolom, hogy ez így tud eredményesebb lenni, és nem látom annak az okát, hogy mondjuk, ha ilyen egyszerűnek tűnő eszközökkel eredményesebbé tegyük Magyarországnak külpolitikáját, akkor ezt ne folytatnánk.

Mesterházy képviselő úr abban viszont biztos lehet, hogy én soha nem fogom pellengérré állítani sem önt, sem a párttársait, ha befektetőkkel tárgyalnak, és

Magyarországra vonzanak befektetőket vagy a magyar exportnak teremtenek újabb lehetőségeket.

Sőt, ha mondjuk ilyen tárgyalásokra szükségük van, akkor a Külügyminisztérium apparátusa áll az önök rendelkezésére. Oláh Lajos képviselő úr már elment, de vele rendszeresen szoktam kínai ügyekben egyeztetni. Nem egyszer és nem kétszer volt olyan tárgyalás kínai befektetőkkel, hogy egymás mellett ültünk, Magyarországot képviselve. Azt gondolom, hogy nagyon sok külföldi partnerünk részéről, főleg, akik messze vannak tőlünk földrajzilag, méretben, egyebek, nem az a kérdés, hogy most ki van kormányon, meg ki van ellenzékben, hanem Magyarországgal mit tudnak elérni, és Magyarország mit szeretne velük elérni.

Paks kapcsán a képviselő asszonynak szeretném elmondani - valószínűleg nem fogunk egyetérteni -, hogy szerintem jó döntést hoztunk, amikor a Paksi Atomerőmű kapcsán aláírtuk a megállapodásokat. Én magam részese voltam a tárgyalásoknak, ezt szeretném önnek elmondani. Az elején én vezettem azt a munkacsoportot, amely a kormányközi megállapodás részleteit tárgyalta ki, és utánaadtuk tovább aztán a két kormánynak, hogy arról megállapodás szülessen. Azt gondolom, hogy helyes az a törekvésünk, hogy az atomenergiára, nukleáris energiára az eddiginél nagyobb erőfeszítéseket, nagyobb kapacitásokat tegyünk, és azt gondolom, hogy nem véletlen, hogy a világon jelenleg számos atomerőmű épül, ezeknek egy jelentős részét néha az a vállalat építi, amely Magyarországon is építkezni fog.

Bocsánat, nem akarok csapongani, csak Mesterházy képviselő úrra szeretnék visszatérni. Nézze, nyilvánvalóan minden konfliktus, főleg, ha ez egy nagy partnerünkkel van, hatással van egy egész külpolitikának a mozgásterére. Azt gondolom, hogy a mozgástér kibővítését szintén minden irányban végezni kell, végezni kell azokkal szemben és kapcsolatban is, akikkel, mondjuk, fennáll a konfliktus, de közben más területeken is előre kell tudni lépni.

Tehát én ennek a komplex megközelítésnek vagyok a híve, és ha ebben legalább meg tudjuk érteni egymást, akkor azt természetesen örömmel vesszük.

Köszönöm önöknek a lehetőséget, ha nincs több kérdése a képviselő asszonyoknak, uraknak, elnök úrnak. Köszönöm a türelmet, és köszönöm, hogy itt lehettem.

ELNÖK: Köszönöm szépen, miniszter úr. Azt gondolom, hogy valóban nagy baj van ma a világban, és ezek a fajta egyeztetések, amelyeket miniszter úr folytat, lehetővé tett, rendkívül fontosak, hogy egy minimális nemzeti konszenzust ki tudjunk alakítani a külpolitika alapvető kérdéseiben. Csak így lehet hatékonyan képviselni külpolitikai érdekeket.

Az ülés berekesztése

Szeretném tehát megköszönni a mai lehetőséget is. Kívánni mindenkinek, újságíróknak, politikusoknak, szakértőknek kellemes karácsonyi ünnepeket, boldog újévet.

Mi a bizottság szintjén még találkozunk, várhatóan szerdán, 10 órakor, két darab nagykövetjelölt meghallgatása vár még ránk. Tehát kérem képviselőtársaimat, hogy szerdán tízkor erre a feladatra még jöjünk össze.

Amennyiben nincs több egyéb, az ülést berekesztem. Köszönöm szépen a figyelmet.

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 10 perc.)

Németh Zsolt
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Barna Beáta és Horváth Éva Szilvia